

Notulen van de vergadering van de raad van de gemeente Wassenaar, op dinsdag 10 juli 2019, gehouden in de raadzaal van het raadhuis "De Paauw"; aanvang 19.30 uur

Aanwezig zijn:

- J.F. Koen, voorzitter;
- mr. drs. R.J.A. Beerepoot, mevrouw mr. M.M. Bellekom-Vogels, R. Bloemendaal, ir. B. Boon, ir. I.J.J. Borm, mevrouw D.C. van Deursen-van Gool, L.N.M. van Doeveren MSc, drs. R. Everard, mevrouw drs. M.W. Gout-van Sinderen, drs. H.J.M. Hendrickx, B.G.J. Menken, H.W. Mulder, mevrouw G.C. Mulder-Jense, J.G.C. van Noort, B.G. Paulides, ing. P. Ronke, ing. A.J.L. van Sloten, mevrouw drs. W.M. Weekhout, F.G. Weyn RA, leden van de raad;
- mevrouw C. Klaver-Bouman, mevrouw drs. A.J.M. de Ridder, drs. H.G. Schokker, C.J.M.W. Wassenaar, mevrouw mr. I. Zweerts de Jong, wethouders;
- mevrouw drs. G. de Schipper-Tinga, raadsgriffier;
Verhinderd: ir. L.W. Koetsier en mevrouw B.D.A. Hagen, leden van de raad;

1. Opening vergadering

De **voorzitter**: Dames en heren, allemaal buitengewoon hartelijk welkom op deze 10^e juli 2019. Het is echt perspectiefnota's, kadernota's tijd in alle gemeenten. Ik sprak tussen de middag alle burgemeesters in Haaglanden en iedereen zit zo in deze dagen met dit soort vergaderingen, dus wij zitten gewoon in hetzelfde stramien. En overigens in die discussie bleek ook wel in de Burgemeesterskring vandaag dat alle gemeenten enorm worstelen met de begroting die voor 2020 en verder gemaakt moet worden vanwege alle rijkstaken die op ons afkomen en het kleine beetje geld dat daar soms bij gedaan wordt, maar vaak en bijna altijd te weinig, maar goed dat gaan wij vandaag ook ongetwijfeld met elkaar bespreken. Ik moet u melden dat een drietal raadsleden zich voor deze vergadering heeft moeten afmelden. Dat is mijnheer Koetsier, mijnheer Van Sloten en mevrouw Hagen.

2. Vaststelling agenda

De **voorzitter**: Dan stel ik voor de agenda, die overigens buitengewoon kort is, want na het vaststellen van de agenda komt het spreekrecht en dan de kadernota en dan sluit ik de vergadering, om die dan ook maar zo af te wikkelen.

3. Spreekrecht

De **voorzitter**: Dan zijn we als u het goedvindt bij het spreekrecht. En een van de notabelen van Wassenaar, althans in werkzame zin, heeft zich gemeld om ons toe te spreken en dat is mevrouw Koning-Roozendaal, de directeur van de Openbare Bibliotheek Voorschoten-Wassenaar. Mevrouw Mariska Koning-Roozendaal u heeft het woord, u heeft vijf minuten. Ik zeg het wat informeel, maar dat komt omdat we elkaar al iets langer kennen

Mevrouw **Koning-Roozendaal**: Ik ga het kort houden, ik blijf binnen de vijf minuten. Geachte gemeenteraad, de afgelopen periode is voor de Openbare Bibliotheek Voorschoten-Wassenaar heel onzeker geweest. Wij zijn blij dat de structurele jaarlijkse bezuiniging van € 100.000,00 vanaf 2020 wordt afgewend. Met de afwending van de bezuiniging is onze subsidie weer op het niveau van waar we vandaan kwamen. De Openbare Bibliotheek Voorschoten-Wassenaar is met de huidige bekostiging echter niet toekomstbestendig om een volwaardige bibliotheekvoorziening aan te kunnen blijven bieden. Wij ontvangen per inwoner € 10,41, waar het landelijk gemiddelde subsidiebedrag € 17,51 bedraagt. Op Koningsdag hebben wij de noodklok geluid en zijn we gestart met een petitie. Op deze dag stonden wij met een kraam in de Langstraat en hebben wij 1254 handtekeningen opgehaald. In de periode daarna konden de mensen aan onze balie of via een digitale petitie hun handtekening blijven zetten. Het totale aantal is daardoor opgelopen tot 2224 handtekeningen. Wij willen vooruit, vooruit om nog beter uitvoering te geven aan onze rol van huiskamer van Wassenaar en vangnet voor kwetsbare inwoners. Onze ambitie is de bibliotheek in Wassenaar elke dag open van 10.00-20.00 uur. Graag blijven wij met u in gesprek over hoe wij dit kunnen bereiken. Wij bieden u nu de handtekeningen aan van de vele mensen die hun steun hebben betuigd. Een groot deel van de Wassenaarse bevolking heeft zijn of haar handtekening gezet. Wij zijn hen daar heel dankbaar voor. (Mevrouw Koning-Roozendaal overhandigt onder applaus de voorzitter een map met handtekeningen.)

De **voorzitter**: Ik weet niet hoe het bedoeld is, maar het applaus is veelbelovend voor de Openbare Bibliotheek Voorschoten-Wassenaar. Misschien wil iemand weer de microfoon uitdoen.

4. Kadernota 2020

De **voorzitter**: Dan zijn we toe aan agendapunt 4, het bespreken van de Kadernota 2020. We hebben afgesproken, nadat u had besloten om de vergadering gewoon regulier om 19.30 uur te laten beginnen, om het ook op een reguliere manier te doen, dus gewoon in twee termijnen. Dat betekent dat u als u uw betoog houdt ook geïnterrupteerd kan worden, want dat doen we in normale vergaderingen ook. Ik heb wel het dringende verzoek dat als u van plan bent om een motie of een amendement in te dienen dat in de eerste termijn ook al aan te kondigen, zodat het college in de beantwoording eerste termijn daarop kan reageren, zodat u vervolgens in de tweede termijn dan ook met elkaar kan kijken of daar al dan niet een meerderheid voor gevonden kan worden. Wellicht is het gewenst dat nadat alle fracties hebben gesproken, we een korte schorsing doen, zodat het college zich even kan beraden op het beantwoorden van alles wat er gesteld is, maar dat hangt natuurlijk erg af van wat u allemaal gaat zeggen. En anders denk ik dat het goed is dat als het college heeft beantwoord in de eerste termijn we daarna even pauzeren, voordat we met de tweede termijn beginnen. Dan hebben we ook even de tijd om een kopje koffie te nemen of even iets anders te doen wat noodzakelijk is en dan beginnen we daarna aan de tweede termijn. Ik stel voor de eerste termijn nu te beginnen en ik wilde gewoon maar vandaag het rondje maken, dus ik begin met de fractie van Leefbaar, van Lokaal Wassenaar!, excuus. Lokaal Wassenaar! met een uitroepteken, mijnheer Weyn.

De heer **Weyn**: Dank u voorzitter voor het woord. Ik zal proberen mijn bijdrage zodanig qua tijd te doen dat ook anderen nog wat kunnen zeggen, ook in deze ingekorte vergadering. Vandaag bespreken we de Kadernota 2020-2023, tezamen met de recente voorjaarsnota en de Meicirculaire geeft dit het beeld hoe we ervoor staan en hoe we de toekomst denken in te gaan. Allereerst een compliment aan het college en de werkorganisatie voor de kadernota die is aangeboden. Het geeft een duidelijk beeld van de uitdagingen waar we voor staan om het bestaande te houden en tevens nieuw beleid te initiëren. Het is en was van aanvang van deze coalitie aan duidelijk dat de begroting en de voorliggende jaren geen gemakkelijke opgave zouden zijn. De kadernota laat duidelijk zien dat met name externe factoren het thans nog moeilijker maken om tot een structureel evenwichtige begroting te komen. Onze vermogenspositie is goed, maar er is weinig begrotingsflexibiliteit. Begroten betekent beleid bepalen en keuzes maken. Voor Lokaal Wassenaar! blijft de leidraad dat Wassenaar een fijn dorp moet blijven voor iedereen. Dit stelt eisen aan faciliteiten, onder meer op het gebied van betaalbaar wonen, onderwijs, economie, cultuur en sport. Ook vinden wij het belangrijk dat groepen die het niet alleen redden niet worden vergeten, iedereen doet mee. Beleidsmatig zien wij veel positieve elementen in de kadernota. We zijn blij met investeringen in de nieuwe sporthal en gymzaal en dat hiervoor brede steun is in de raad. Daarnaast vinden wij het hoopvol dat er voortgang en consensus is op de dossiers afvalverwerking en burgerparticipatie. Dit is helaas nog niet het geval bij beslissingen over de vastgoedportefeuille. Naast de toekomst van De Paauw zijn er ook andere panden waarvoor nu investeringen noodzakelijk zijn, na jaren van achterstallig onderhoud hangende de beslissing over de toekomst. Een voorbeeld hiervan is het Gemeentekantoor, waar wij de wethouder vragen toe te lichten in hoeverre de uitgaven onvermijdbaar zijn. Een investering van € 1,7 miljoen lijkt vooralsnog prematuur gezien de nog gaande discussie over de toekomst van de werkorganisatie. Wij prefereren het vormen van een beperkte voorziening voor noodonderhoud aan vastgoed waarvan de toekomst onduidelijk is. Uitgaven moeten dan wel acuut en bouwtechnisch onvermijdelijk zijn om het pand in stand te houden dan wel nodig zijn om de veiligheid niet in gevaar te brengen. Voor De Paauw en theater Warenar, in de kadernota nu als p.m.-post opgenomen, hopen wij snel in een raadsvoorstel nadere invulling te zien, op zodanige wijze dat dit geen budgettaire molenstenen worden. Daarnaast vragen wij de wethouder op korte termijn met een voorstel te komen welke panden uit de vastgoedportefeuille aan te houden en welke af te stoten. Voor de aan te houden panden dient het beheerplan een voldoende mate van onderhoud te garanderen, zodat we niet elke raadsperiode geconfronteerd worden met achterstallig onderhoud, zeker niet als het uitgaven betreft voor af te stoten activa. Meer generiek vragen wij het college meer aandacht te hebben voor tijdig onderhoud aan panden, maar ook aan andere activa als kades et cetera. Bij de investering in de kades Havenkanaal, een niet-begrote investering van € 2 miljoen in de komende drie jaar, zien wij overigens graag een fasering die rekening houdt met de geplande herontwikkeling van dit gebied. Ten aanzien van huisvesting voor onderwijs is het positief dat wij goede voortgang maken met de vaststelling van een Integraal Huisvestingsplan. Dit geeft inzicht in welke gelden gewaarmerkt moeten worden voor toekomstige investeringen in huisvesting van het onderwijs. Het Integraal Huisvestingsplan laat echter ook zien dat ook hier vooralsnog een inhaalslag nodig is. Wij beseffen ook dat een investering in internationaal onderwijs in tijden van bezuiniging vragen oproept. Wij zijn echter van mening dat internationaal onderwijs bij Wassenaar hoort en een positieve bijdrage levert voor Wassenaar. Wij denken ook dat de voorgestelde kaders passen binnen de verplichting tot huisvesting van onderwijs. De-

tails aangaande de voorstellen bespreken wij graag in de commissies en raad. Ten aanzien van het Sociaal Domein zijn wij blij dat de wethouder aangeeft dat daar door incidentele en structurele maatregelen de tekorten in de jeugdzorg waarschijnlijk kunnen worden opgevangen. Daarbij laat de begrotingsscan zien dat onze uitgaven in het Sociaal Domein lager liggen dan in referentiegemeenten. Wellicht ten overvloede herhaal ik nogmaals de noodzaak dat de wethouder zich inzet voor de behartiging van de belangen voor Wassenaar bij de veranderingen bij het HMC Gezondheidscentrum Wassenaar. Het feit dat de bezuiniging van de Openbare Bibliotheek Voorschoten-Wassenaar van tafel is, verheugt ons zeer. Wel zien wij graag dat de centrale en brede functie van de bibliotheek in ons dorp door het hebben van bijvoorbeeld een VVV-kantoor of het aanbieden van andere openbare diensten nog meer wordt versterkt. Een zorg blijft het verkeer en de verkeersveiligheid. Wij verwelkomen de initiatieven van de wethouder en zien dit ook als een belangrijke prioriteit bij de uitwerking van de kaders in de begroting. En hoewel niet prominent in de kadernota vragen wij ook blijvende aandacht en inzet voor de ondertunneling van de N44 en de ontsluiting van Valkenburg. Lokaal Wassenaar! steunt de initiatieven om ons dorpscentrum en de dorps economie attractief en concurrerend te houden. Wassenaar moet een aantrekkelijk aanbod houden om op eigen wijze te kunnen concurreren in de regio. Helaas heeft ook in Wassenaar een aantal bedrijven de deuren gesloten en zien we ook de belangstelling van de marktkraamhouders teruglopen om in Wassenaar te staan. Wij zien graag dat het college hier meer actief op inspeelt. Een sterke regiofunctie is bovendien een van de factoren die toekomstige toekenning van gelden uit het Gemeentefonds positief kan beïnvloeden. Samengevat zijn wij positief over de beleidskaders die het college heeft aangegeven. Er is echter wel zorg over de financiële dekking. Wij stellen vast dat zonder aanvullende maatregelen deze kadernota niet in beleid kan worden omgezet. Er is, mede rekening houdende met de effecten van de Meicirculaire, met name in de jaren 2022 en 2023 een structureel tekort van zo'n € 1,5 miljoen in 2022. Dit is nog exclusief de tekorten bij de jeugdzorg, want dit zou het jaarlijks tekort nog vergroten met tenminste € 600.000,00. Tevens zijn er nog een aantal zaken die vooralsnog als p.m.-post staan of die nog niet volledig in de kaders zijn meegenomen, denk hierbij bijvoorbeeld aan De Paauw, de Warenar, maar ook aan extra stijging van personeelslasten door de hogere salarisverhogingen, de inkoop van derden waarvoor geen prijsstijging is aangenomen en die daarmee een impliciete bezuinigingsdoelstelling kent van € 180.000,00, extra kosten voor raadsledenvergoedingen, kosten burgerparticipatie, invoering wet GGZ en ook zijn er nog een aantal niet ingevulde taakstellingen. Zonder in een boekhoudkundig betoog te verzanden zijn er voor deze kadernota dus bezuinigingen en/of verhogingen van inkomsten nodig, meer smaken zijn er niet. Het college heeft ertoe besloten de dekking van de tekorten pas in latere voorstellen te adresseren, dit verlegt de discussie dan ook naar het vaststellen van de begroting en dit maakt een finaal oordeel thans moeilijk. Wij zien dan ook met belangstelling het voorstel van de portefeuillehouders tegemoet, hoe zij binnen het domein waarvoor zij verantwoordelijk zijn een belangrijk deel van het tekort door bezuinigingen invullen. Wij zullen deze voorstellen op hun merites beoordelen. Dat eerdere bezuinigingen zoals afgesproken in het coalitietekort zijn gerealiseerd, geeft ons overigens het vertrouwen dat het college hier serieus aan werkt en we zien overigens ook graag voorstellen van de oppositie in dezen tegemoet. Hoewel het niet direct onze voorkeur heeft om naar een lager kwaliteitsniveau in de beheerplannen te gaan, noemt ook de begrotingsscan dit als mogelijkheid van bezuiniging. Vooralsnog denken wij dat wij eerst in heel Wassenaar op het huidige afgesproken kwaliteitsniveau moeten zien te komen, voordat we tot ingrijpende wijzigingen van beheerplannen overgaan. We zien ook met zorg dat voor initiatieven veelal extra inhuur nodig is en zien daar graag wat meer balans in het besef dat de Werkorganisatie Duivenvoorde (WODV) in een overgangssituatie zit en er veel vacatures zijn. Mogelijk kunnen sommige initiatieven in het licht van bezuinigingen ook meer gefaseerd en of versoberd worden of beter aansluiten op wat er al is. Wij denken hierbij bijvoorbeeld aan de ontwikkeling van de nieuwe Woonvisie, waarvoor € 40.000,00 is opgenomen met beperkte onderbouwing. Daarnaast lijkt een verhoging van de inkomsten onvermijdelijk. Het aflopen van het Rabo Deposito, lage rentestanden en verplicht schatkistbankieren dragen niet bij aan de inkomsten. De uitkering die wij per inwoner ontvangen uit het Gemeentefonds liggen onder het landelijke gemiddelde en niet onbelangrijk, de voorziene wijziging in 2021 in de toekenning van fondsen uit het Gemeentefonds werken waarschijnlijk niet in het voordeel van Wassenaar. Een verhoging van de onroerendezaakbelasting lijkt daarbij de meest waarschijnlijke optie en zou ook passen binnen het coalitieakkoord. De begrotingsscan laat zien dat Wassenaar haar normatieve heffingsstaf nog niet heeft bereikt, hetgeen tevens een korting op de uitkering Gemeentefonds met zich meebrengt. Meer benutting van de heffingscapaciteit kan ook een positief effect hebben op de herziening van de toekenning uit het Gemeentefonds in 2021. Echter, we willen een eventuele verhoging van de onroerendezaakbelasting niet lichtzinnig doen. Behalve het met een stofkam nogmaals door de begroting gaan of door de kadernota gaan om realistische bezuinigingen te identificeren dienen er, gezien de trend, ook structurele maatregelen te worden genomen, er dient bezinning te zijn op wat de kern en/of wettelijke taken zijn die de gemeente heeft, waar kan of moet het wat minder. De recente begrotingsscan geeft hier mogelijk wat handvatten. Ook het project Bestuurskracht dient te leiden tot een meer efficiënte werkworgani-

satie, waar het prettig is om te werken. Ten aanzien van de uitkering uit het Gemeentefonds doen we een beroep op de wethouder om terug te komen op zijn besluit om geen reserve te vormen ter stabilisatie van het accres. Zoals aangegeven in de kadernota zijn hiervoor goede argumenten, maar is de toename van het tekort met € 200.000,00 het argument om dit niet te doen. Lokaal Wassenaar! kiest hier echter voor de lange termijn en accepteert dat dit mogelijk betekent dat een eventuele verhoging van de onroerendezaakbelasting naar voren wordt gehaald. Lokaal Wassenaar! hecht aan burgerparticipatie, maar ziet de benodigde inzet hiervoor bij voorkeur gerealiseerd binnen de bestaande kaders. Bij dezen vraag ik ook nog aandacht voor het burgerinitiatief van de Sport- en Buurtvereniging Kerkehout, wat laat zien wat samenwerking kan bereiken. Wij willen dan ook graag dat deze initiatieven worden gesteund. Samenvattend ziet Lokaal Wassenaar! qua beleid veel positiefs in de kadernota, maar zien wij ook dat er nog geen voldoende dekking is. Er is dus nog een lange weg te gaan voordat wij de kaders in de begroting kunnen goedkeuren. Slechts indien wij als raad en college er gezamenlijk in slagen om de begroting met behoud van ons woningenot structureel sluitend te maken, zonder dat er kwetsbare groepen tussen wal en schip vallen, kunnen wij tevreden zijn. Dit is een uitdaging voor zowel college als raad. Bij deze beëindig ik mijn eerste termijn.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Voor de notulen meld ik dat mijnheer Van Sloten aanwezig is, terwijl hij zich afwezig had gemeld, maar dat verhoogt alleen maar de feestvreugde, welkom. Wij zitten ondertussen bij agendapunt 4. Ik had afgesproken dat wij gewoon het rijtje afaan, dus mijnheer Van Doeveren, althans ik neem aan de VVD-fractie, maar mijnheer Van Doeveren gaat het woord voeren.

De heer **Van Doeveren**: Voorzitter, heel veel dank. Je zou het niet altijd geloven als je onze raadsvergaderingen bekijkt, maar wederom is Wassenaar gekozen tot de beste gemeente van onze provincie in het jaarlijkse onderzoek van Elsevier en de vijfde beste gemeente uit de ruim 350 gemeenten in Nederland. Aan de inwoners is gevraagd om hun voorzieningenniveau, ligging, groen, dienstverlening en scholen te beoordelen en alles bij elkaar genomen scoort Wassenaar zeer hoog, mensen wonen hier met veel plezier. Daarom vertrekken mensen met welke inkomens dan ook niet graag. Wassenaar blijft onverminderd populair voor veel mensen in de Randstad en het is aan ons om dat met elkaar vast te houden en te versterken. In het afgelopen jaar zijn daartoe belangrijke stappen gezet, niet in de minste plaats omdat we zelfstandig verdergaan waardoor we zelf aan het roer blijven zitten, omdat we zelf bepalen waar woningen komen, ons groenbeheer wordt geregeld, onze ruimtelijke-orderingsplannen inkaderen of de dienstverlening van onze Wassenaarders vormgeven. In de tweede plaats met bezuinigingen op het ambtenarenapparaat, deregulering en andere maatregelen om de lastendruk te beperken. En als derde omdat we ook op ruimtelijke ordening belangrijke stappen hebben gezet, zoals bij het vaststellen van de kaders rond het ANWB-gebouw of de uniekere baan Duindigt. De kadernota nu is een combinatie van mee- en tegenvallers en een investeringspakket om achterstallig onderhoud weg te werken en beperkt te investeren. Prioriteit moet voor de VVD worden gegeven aan een nieuwe sporthal, een nieuwe gymzaal, maar ook de Warenar, innovatie in het Sociaal Domein, de N44 of een plan voor De Paauw. Het is mooi dat we voor de zomer al besluitvorming hebben over een gymzaal, een sporthal en ook voor het afvalbeleid liggen concrete plannen die we nu gaan uitvoeren, ambities die vier jaar stillagen. Het is goed dat we dit met een nieuw college vlottrekken. Dat is goed nieuws voor die sporters, coaches, leerlingen, bewoners op de Burmanlaan of in Rijksdorp, die hun afval beter kwijt kunnen, maar ook voor de belastingbetaler omdat wachten met plannen eerder geld kost dan oplevert. De VVD ziet dan ook met belangstelling uit naar de toegezegde plannen die nog moeten komen, zoals voor de Warenar of, mijnheer Weyn noemde het al, het accommodatiebeleid. Burgerparticipatie vraagt vooral om een andere manier van werken, Wassenaarders tijdig te betrekken of gewoon burgers een mail te sturen, mijnheer Van Noort heeft het ook al vaker gezegd, om mensen gewoon tijdig te woord te staan en mails te beantwoorden. De p.m. in de begroting kan er daarom uit, ik heb ook een motie met mijnheer Bloemendaal, daarvoor komen we ook met een amendement. Bij de kadernota kunnen we niet voorbijgaan aan het Sociaal Domein en het forse tekort, de burgemeester zei het al, op de jeugdzorg. Het is goed dat er een actieplan ligt. In het coalitieakkoord was afgesproken om te komen tot meer preventie, meer sturen op inkoop, meer samenwerking en kostenbewustzijn en achter de gedachte van meer samenwerking zat ook een reden om te komen tot een betere dienstverlening. Grote delen van onze begroting gaan op aan dit belangrijke domein en daarom blijft het extra belangrijk dat we elke euro zo goed mogelijk besteden. De wethouder heeft een meevaller op de BUIG-gelden, maar de taakstelling in het Sociaal Domein is niet gerealiseerd, daarom de vraag welke stappen zijn het afgelopen jaar gezet om deze taakstelling te realiseren. Een andere vraag in hetzelfde domein blijft: hoe voorkomen we dat de instroom in de lichte zorg beperkt wordt tot mensen die het echt nodig hebben. In de begrotingsscan van de provincie is duidelijk gesteld dat preventieve werking niet leidt tot betere resultaten in tenminste de cijfers. Wassenaar is een sterke en sociale gemeente en elke euro moet dus zo goed mogelijk worden besteed,

zowel voor de belastingbetaler maar ook voor de kwetsbare mensen die onze zorg hard nodig hebben. Voorzitter, bij nieuwe investeringen weegt de VVD gezien de financiële krapte echt sterk of het de moeite waard is voor Wassenaar. Politiek is immers keuzes maken, niet door te schreeuwen maar door te doen. Een keuze om geld uit te geven is makkelijk, maar niet om ruimte te vinden op de lopende begroting met de door onszelf voorgestelde begrotingssystematiek. De voorgestelde investeringen in de sporthal, gymzaal en achterstallig onderhoud aan scholen zijn prioriteit en ook kleinere investeringen in het Havenkanaal, de molen of het verbeteren van de fietsveiligheid op de Starrenburglaan, zoals nu worden voorgesteld lijken ons de moeite waard. Voor het overige past terughoudendheid, nieuwe investeringen gaan ten koste van andere uitgaven of van alle Wassenaarders die onroerendezaakbelasting betalen. Wat dat laatste betreft is er geen ontkomen aan dat wij gegeven de erfenis van het afgelopen jaar, het wegvallen van de precariobelasting en nieuwe tekorten, daar wat op zullen moeten doen. Wat betreft de uitgaven aan het Gemeentekantoor van € 1,7 miljoen nu, de vraag of dat echt noodzakelijk is. Ik sluit me aan bij de vraag van mijnheer Weyn, met het te verwachten plan voor de accommodatie lijkt het ons te vroeg, nogmaals de vraag, we hebben het ook bij de schriftelijke vragen al gesteld, waarom nu dit bedrag, waarom dit geld nu vrijmaken? Wij overwegen een amendement, hetzelfde geldt voor de post Tractie waarvan niemand in Wassenaar nu weet waar ik het over heb, waarom moet dat bedrag nu en in deze mate? Daarnaast weten we dat de frictiekosten op de doorgevoerde bezuiniging bij de WODV hoogstwaarschijnlijk veel lager zullen uitpakken dan nu in de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling is verwerkt. Een meevaller dus, die niet is meegenomen in deze kadernota. We hebben het afgelopen jaar de accountant minder vaak gezien dan de provincie en we hebben nog steeds de vraag: heeft het college aan de provincie gevraagd of het anticiperen op substantieel lagere of hogere kosten in de gemeentelijke begroting toegestaan of zelfs gewenst is? Zo niet, dan graag de toezegging van het college dit voor de begroting uit te zoeken en aan de raad terug te koppelen. Voorzitter, zonder serieuze dekking op de lopende begroting is het niet mogelijk om deze plannen uit te voeren, dus bij de begroting volgt een finale afweging. Het is positief dat de plannen met het betrekken en het inzamelen van afval wel in deze kadernota goed zijn gedekt. Afvalinzameling raakt ons allemaal en dat blijft voor de VVD een dossier waarop we het verschil zullen maken. Een direct winstpunt valt te halen op onderzoeken en enquêtes. Ik heb dat ook bij het debat over de bestuurskracht gezegd, we zijn enigszins het onderzoeken moe en ik pleit er dan ook in een motie voor, en ik heb me daarbij graag laten inspireren door de gele plakkerijtjes van mijnheer Bloemendaal of mijnheer Van Sloten, dat kan ik na een jaar raadslidmaatschap delen, dat we echt alleen onderzoeken moeten doen als dat doelmatig is of nodig is en soms kan het minder. Ik hoop dat we dat raadsbreed met elkaar kunnen oppakken. Een goed voorbeeld is ook de Woonvisie, waarom € 40.000,00 voor een nieuw stuk, valt het huidige stuk niet te updaten met het coalitieakkoord? We verwachten ook nog een toegezegd stuk over wat we de komende drie jaar gaan bouwen conform het coalitieakkoord, dat zou voor ons prioriteit moeten hebben en niet zozeer een nieuwe Woonvisie, want Wassenaar verandert ook niet elke twee jaar dusdanig dat het hele woningenbeleid op de schop hoeft. Graag eerst aangeven wanneer het stuk komt dat laat zien waar we wat gaan bouwen de komende tijd, alvorens te starten met een Woonvisie. Ook op dat punt, net als op het Gemeentekantoor, overweeg ik een amendement. Voorzitter, een andere oproep die ik namens veel Wassenaarders wil doen: maak meer gebruik van de samenleving. Er zijn genoeg Wassenaarders die mij aanspreken die soms zelf willen bijdragen, zoals bij het Gevelfonds, gelukkig de sporthal, maar ook de Warenar loopt nog. Niet elk plan kost per definitie belastinggeld als mensen zelf zaken willen oppakken. Hoe zet het college zich daar nu voor in? Voorzitter, tot slot, Wassenaar verder helpen is besturen en verantwoordelijkheden, niet alleen kritiek leveren, dat is ook zelf voorstellen doen en moeilijke maatregelen durven uit te leggen ook al zijn ze niet het meest gemakkelijk. Als VVD met duizenden Wassenarse stemmen zijn we het aan die mensen verplicht om hun stem om te zetten naar beleid en invloed, zonder gedoe, zonder gemakkelijke kritiek en vooral als team. Daar heeft Wassenaar behoefte aan. Bij het Facebookbericht van de gemeente over het Elsevier-onderzoek dat ik aanhaalde, stond: hoewel plek 5 mooi is hebben we de ambitie om de beste gemeente te worden. Is het mogelijk om naar plek 1 te gaan? Het is een mooie stip aan de horizon, Wassenaar op 1 zou ik zeggen, een excellente gemeente dichtbij en lokaal georganiseerd, dat is de gemeente die wij voor de toekomst graag zien, daarvoor is geen verder onderzoek nodig. Met het wegwerken van achterstallig onderhoud en beperkte nieuwe investeringen leggen we daarvoor een goede basis. Deze kadernota draagt daaraan bij en ook een nieuwe burgemeester kan hopelijk vanuit zijn verantwoordelijkheid bijdragen. Bij de begroting zetten we het debat voort, als grootste partij doen wij daar natuurlijk aan mee, samen voor Wassenaar. Ik dank u wel.

De **voorzitter**: Dank. Ik kijk naar de fractie Mulder, mijnheer Hans Mulder

De heer **Mulder**: Dank u wel voorzitter. Wij sluiten ons aan bij de woorden van collega Van Doeven, het grootste gedeelte van het verhaal is ook al bekend, wij zullen het dan ook kort houden vanavond. Ook namens ons de complimenten aan de betrokken ambtenaren en het college voor de

ontvangen stukken en de beantwoording van de vragen die zijn gesteld. In de kadernota worden de richtlijnen en de uitgangspunten opgenomen, zoals wij die in de begroting gaan vaststellen. Aan de hand van deze kadernota zou je denken of kunnen denken dat Wassenaar een financieel tekort heeft. Er staat een tekort van € 1,3 miljoen dat structureel moet worden opgevuld en ja, wij hebben in het verleden ook op te grote voet geleefd. Er is door dit college en door deze coalitie een nieuwe en hele gezonde systematiek voor de kapitaallasten in de begroting meegenomen en er is dus zoals de begrotingsscan van de provincie ook al aangaf, daardoor minder geld in onze exploitatie. Voor alle investeringen die wij in deze periode gaan doen en willen doen, zullen we rekening moeten houden met deze kapitaallasten. Dit zal in de praktijk betekenen dat de onroerendezaakbelasting waarschijnlijk verhoogd moet worden om een sluitende begroting te houden zonder een greep te doen uit de reserves. Als je kijkt in de kadernota waar het meeste geld naartoe gaat, dan zijn het veel dingen die buiten onze invloedssfeer liggen. De jeugdzorg wordt duurder en ook de kosten aan de WODV zijn moeilijk te beteugelen. Gelukkig zijn we daar druk mee bezig om dat te handelen en daaraan te werken. Waar we wel veel invloed op kunnen uitoefenen is het naar beneden brengen van de afvalstoffenheffing. Het raakt iedere inwoner en door slim om te gaan met ons afval kunnen we besparen op de verbranding van dit afval. Gelukkig gaan we daar volgende keer zowaar een feestje over hebben in deze raad. Voorzitter, ik rond verder af, Wassenaar staat er goed voor en deze kadernota biedt goede richtlijnen voor de begroting. We kunnen deze kadernota en de ingediende moties zoals die nu in iBabs te zien zijn dan ook steunen, ofwel de onderzoeken, het openbaar toilet en de burgerparticipatie. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank. Dan ga ik naar de fractie van GroenLinks. U zit weliswaar op de linkerflank van het CDA, maar ik ga er toch maar van uit dat u niet bent overgestapt naar een andere partij. Mijnheer Van Sloten.

De heer **Van Sloten**: Dank voorzitter, ja door iets te laat te komen kan ik toch even mooi voordringen inderdaad en kan ik mijnheer Everard alle woorden uit de mond nemen. Het is puur tactiek om even vijf minuten te laat te komen. Nee, ik was niet van plan te komen, maar ik dacht ik moet hier toch zijn, dus zodoende ben ik hier. Ik hou het ook kort, want eigenlijk het meeste is al gezegd. Het is lastig namelijk om een oordeel te vellen over deze kadernota, als we het al een kadernota kunnen noemen, dat omdat het een hele mooie lijst is die ambtelijk waarschijnlijk heel prachtig is opgesteld met allemaal ontwikkelingen en alles kost geld en de dekking ontbreekt eigenlijk. De vorige sprekers gaven het al aan, een finaal oordeel geven over deze kadernota is daarom lastig. Er is een hele lijst met ontwikkelingen zichtbaar en alles kost geld, alleen de noodzaak van sommige is mij niet helemaal duidelijk. Neem bijvoorbeeld het reinigen van het strand dat kost € 23.000,00 per jaar, het is geen wettelijke plicht, het is echt een nice to have, wij kunnen dat doen, daardoor krijgen we een blauwe vlag en zijn we misschien aantrekkelijker, maar dat kost wel € 23.000,00. Als wij nu geld over hadden dan zou ik zeggen dat is dat een logische keuze, maar de tekorten zijn groot dus is dit nu daadwerkelijk iets wat we echt willen gaan doen, is dit nu iets wat we opnemen in de kadernota waarvoor we het college opdracht geven: zoek dekking voor deze € 23.000,00, want ik heb geen idee. Als het gevolg is van deze keuze om die € 23.000,00 te gaan doen dat we dan alsnog op een bezuiniging uitkomen op het Sociaal Domein of op de bibliotheek, is dat het ons dan waard? De lijst is inderdaad prachtig, er zitten heel veel dingen tussen, maar ik kan er lastig een oordeel over vellen omdat de dekking ontbreekt. Die afweging is lastig te maken, dus het is wachten op het college om het plaatje compleet te maken en dat wordt een flinke klus de komende maanden, want het gat is groot. Het zou dan ook mooi zijn, we hebben dat in het verleden wel eens gedaan, ik meen twee, drie jaar geleden dat we een lijstje hadden met mogelijke bezuinigingen, zodat de raad daar inderdaad inzicht in had van dit kunnen we bezuinigen maar dit zijn dan wel de gevolgen. Het zou mooi zijn als we dat op tijd kunnen krijgen en niet dat we straks weer een lijstje krijgen bij de begroting met een onderaan de streep is het ongeveer € 0,00 en teken bij het kruisje, want het is gewoon ontzettend lastig om als raadslid, oppositie of coalitie, om met goede inhoudelijke voorstellen te komen die significant bezuinigingen gaan opleveren. Dat is echt de taak waar we volgens mij nu op moeten sturen in de kadernota en dan moeten we hopen dat het plaatje bij de begroting er goed uitziet. De door deze coalitie gekozen begrotingsregels zijn inderdaad op papier prachtig, dit is al gezegd, we gaan het allemaal uitvoeren, maar in realiteit blijkt het knap lastig om dat uit te voeren. De enige kosten namelijk die echt gedekt zijn in deze kadernota zijn het verhogen van de afvalkosten en die zijn grotendeels gedekt door het verhogen van de belastingen. Ik hoop niet dat dat de trend wordt in de begroting dat we de tekorten gaan dekken door de belastingen te verhogen. Ik wil het college oproepen en daarmee ga ik afronden, om met echte bezuinigingen te komen. Zoals vorig jaar is door iedereen onderkend en is uiteindelijk ook teruggedraaid die bezuiniging op de bibliotheek, bij de begroting wist eigenlijk iedereen dit willen we niet dit moeten we niet doen, toen is er toch voor gekozen, dan wordt het weer een hele hoop werk, een hele hoop onrust. Het is geen goed beeld, laten we dat nu voorkomen. Ik noem ook de kapvergunningen en de welstand, dat zijn twee punten waar ik me vorig jaar druk om heb

gemaakt, waar ik toen ook al heb gezegd jongens dit kan niet, dit is niet realistisch, dit gaat nooit gebeuren zoals het hier staat en inderdaad nu staat er inderdaad dat het niet kan, dat het niet gaat gebeuren de komende tijd, laten we nu dat soort onzin voorkomen en met een echt realistisch lijstje komen. Ik heb het bij de begroting vorig jaar gezegd, ik heb het bij het vaststellen van het coalitieakkoord gezegd, wij moeten wegblijven van het pure boekhouden van wat we aan het doen zijn en gaan werken aan een visie en kijken wat voor een dorp we willen zijn. Het is prachtig om nummer 1 te zijn op een lijst, maar mij zegt het niet zoveel, wij staan al jarenlang heel hoog in die lijst, al jarenlang in de top 10 en volgens deze coalitie was het de afgelopen vier jaar afbraakbeleid en hebben we verschrikkelijke dingen gedaan, dus volgens mij valt dat wel mee. Laten we daar niet te veel op focussen en laten wij gaan kijken wat realistisch is en wat haalbaar is. We wonen in een prachtig dorp en we zijn er echt met z'n allen niet op uit om het dorp kapot te maken, dus laten we daar met z'n allen voor zorgen en laten we dit soort beeldspraak een beetje achterwege laten en kijken of we een mooie begroting kunnen vaststellen die recht doet aan alle inwoners van Wassenaar.

De **voorzitter**: Dank. Dan ga ik naar mijnheer Everard van het CDA.

De heer **Everard**: Voorzitter, dank u wel. Het is af en toe toch wel goed om, ja voor mij was de reden om in de politiek te gaan omdat ik zo graag wilde dat Wassenaar zelfstandig bleef. Dat is bijna dat ik wel weer wat anders kan gaan doen, maar ik heb zo de smaak te pakken en dus ik ga toch nog maar even door. Wij krijgen volgende week een kroonbenoemde burgemeester voorzitter en misschien het allerbelangrijkste, Wassenaar is niet alleen een gewone en bijzondere gemeente maar inmiddels ook weer redelijk rustig. Ik denk dat dat best wel resultaten zijn die we met z'n allen hier, met deze complete gemeenteraad bereikt hebben. Ik denk dat het goed is om daar af en toe toch ook even bij stil te staan. Voorzitter, wij hebben hier onlangs ook de begrotingsscan gehad, toen werden we bevestigd dat we financieel hartstikke gezond zijn, maar dat is dan vooral de vermogenspositie. De exploitatie rond krijgen, dat was al problematisch, maar het is met deze kadernota bewezen dat dat nog lastiger wordt en dat is ook lastiger ten opzichte van al onze andere gemeenten die een beetje soortgelijk zijn, omdat bij ons zo ongelofelijk veel geld al vastzit in langdurige verplichtingen. Voorzitter, dat is dan lastig, daar zullen we mee moeten handelen de komende tijd, maar het is ook wel goed om heel even terug te kijken naar de voorjaarsnota, want wat mij betreft zouden we op een dag als vandaag zowel de voorjaarsnota, als de Meicirculaire, als de kadernota in één keer moeten behandelen. Ik vond het wel weer heel mooi in de voorjaarsnota, ik word er niet blij van dat we alle bezuinigingen rond hebben gekregen, maar dat we bijna alle bezuinigingen rond hebben gekregen en het is natuurlijk goed dat als je iets afspreekt dat je het ook echt doet en dat is denk ik wel het verschil met een aantal jaren geleden, toen werden er ook allerlei dingen afgesproken, maar die bleven gewoon in het afsprakenlijstje staan en dat is denk ik toch wel weer goed om te zien. Voorzitter, dan heb ik een paar dingen genoemd die prima gaan, maar er is ook wel één ding, wij hadden als CDA twee hele belangrijke speerpunten waarvoor we ook allerlei moeilijke besluiten nemen en dat is de sporthal, daar worden wij blij van hoe snel dat dat nu gaat ten opzichte van die afgelopen periode, maar van de Warenar worden wij echt nog steeds niet blij. Dat duurt maar, dat duurt maar en we zitten maar te wachten en er wordt gesproken, maar voorzitter daar zouden we echt wel van willen weten van welke scenario's hebben we nu binnen de gemeentemuren alvast in ons hoofd zitten of ergens op papier. Waar kunnen we dadelijk aan denken als er een keer met het bisdom gesproken gaat worden, want er zijn meerdere scenario's mogelijk en die zijn niet altijd, denk ik, alleen maar afhankelijk van het bisdom. Voorzitter, dan is er al over een aantal dingen hier en daar wat gezegd. Een nieuwe Woonvisie hebben wij volgens mij niet nodig, want het vorige college heeft ook goede dingen gedaan en een prima nota neergelegd over het woningbouwbeleid. We hebben in het coalitieakkoord een prima passage staan over de woningbouw en volgens mij is dat één, twee A4'tjes maken en dan is dat klaar voorzitter, dus dat scheelt weer € 40.000,00 heb ik begrepen. Maar voorzitter, daarmee zijn die heftige tijden niet zomaar opgelost. Ik ga niet noemen welke tegenvallers wij allemaal hebben met z'n allen dat is inmiddels wel helder. Voorzitter, volgens mij is de problematiek in 2020 zo'n beetje € 1,5 miljoen, als we de complete jeugdzorg meenemen, en die loopt op tot € 2,2 miljoen in 2023. Dat zijn natuurlijk geen kleine posten en dat vraagt, in ieder geval voor mij is dat geen vraag bijna, wij gaan het coalitieakkoord uitvoeren en dat betekent echt niet alleen maar een stijging van de onroerendezaakbelasting, dus ook weer verplicht kijken naar alle bezuinigingen die mogelijk zijn en ook kijken naar of er nieuwe inkomstenbronnen nodig zijn en ook realiseerbaar zijn. Dat zijn allemaal dingen die we met elkaar moeten aanpakken. Voorzitter dan toch wel twee vragen, één vraag had ik, wanneer wij het actieplan ook voor de jeugdzorg zouden kunnen verwachten, maar ik begrijp dat die vandaag al in mijn inbox zit, dus dat is mooi, dat is goed, maar dan voorzitter toch nog wel even een andere vraag. Is het nu de bedoeling van het college om de hele problematiek, want daar zijn wij wel voorstander van, om de hele problematiek op te lossen of is het maar een deel van de problematiek. Ik bedoel dan, is het de bedoeling om voor € 600.000,00 het komende

jaar op te lossen of is het gewoon die € 1,5 miljoen inclusief die totale jeugdzorg. Dan voorzitter de bibliotheek, ik had bij de begroting al uitgebreid aangegeven hoeveel pijn wij in onze buik hadden van die bezuiniging en dat wij er heel verheugd over zijn dat in ieder geval die bezuiniging teruggedraaid is, maar voorzitter wij hebben ook die complete lijst gezien met alles waar weer heel erg veel in geïnvesteerd moet worden. Ik ben ook maar gewoon raadslid en wij kunnen niet overal bij langs, maar toen dachten wij als fractie, laten wij nu eens gewoon bij de Wassenaarse Reddingsbrigade langsgaan. Wat je daar ziet in die strandpost, een tijdelijk gebouw dat zestien keer afgebroken is, zeventien keer opgebouwd en opgeslagen, ja voorzitter dan zie je gewoon als dat model staat voor hoe wij met ons vastgoed omgaan en hoe lang dat duurt, dat kan gewoon niet meer. Wat dat betreft hebben wij daar nog wel een vraag over: is het nu ook echt absoluut de bedoeling van het college om voor het volgende strandseizoen een nieuwe strandpost te hebben, want echt als je daar geweest bent, hij wordt letterlijk met plakband aan elkaar gehouden, alle dingen die stuk zijn worden met metaal gerepareerd om te kijken of het zo aan elkaar gehouden kan worden en als je nog paddenstoelen wilt zien dan kun je ook komen kijken. Voorzitter, die is echt op en zo zijn er nog wel meer dingen rond het vastgoed. En dat is met name, collega's hebben het net gehad over of er wel of niet onderhoud nodig is aan de Johan de Wittstraat, aan het Gemeentekantoor, ik zou eerder zeggen voorzitter volgens mij hebben wij als gemeente Wassenaar niet boven onze stand geleefd, maar volgens mij hebben wij als gemeente Wassenaar ongelofelijk achterstand op het onderhoud opgelopen dat een sportzaal die misschien dertig jaar oud was gewoon afgebroken moest worden. Als dat model staat daarvoor dan ben ik nog niet zover, dus ik wil dat graag horen van het college, dat er minder onderhoud aan het Gemeentekantoor plaats kan vinden. Als je dat jarenlang uitstelt, voorzitter, hoe langer je het uitstelt hoe duurder het wordt, dus wat dat betreft zouden wij daar graag wel van het college willen horen wat nu echt absoluut noodzakelijk is. We hebben allemaal onze mond vol van dat we een goede werkgever willen zijn, daar horen ook goede werkplekken bij, dus alsjeblieft niet weer in diezelfde valkuil dat je weer alle onderhoudsuitgaven die noodzakelijk zijn wegstopt, net doen of ze er niet zijn, nee de problemen op tafel leggen en oplossen met elkaar, daar zouden wij echt heel erg voor zijn. Voorzitter, dan naar aanleiding van de voorjaarsnota, wij kwamen erachter dat maar liefst een derde van de geraamde opbrengsten van de weekmarkt afgeboekt zijn. Dat betekent gewoon dat onze weekmarkt langzaam aan het afsterven is en dat is niet wat wij willen. Wij zijn heel erg voor het centrum, wij zijn heel erg voor de Van Hogendorpstraat, Stadhoudersplein, maar onze weekmarkt hoort ook echt bij Wassenaar. Dat is een onderdeel van ons dorp, hoe wij zijn, hoe wij willen zijn en dat moet dus ook niet langzaam, dat je over drie jaar denkt waar was die weekmarkt ook al weer, dus voorzitter alstublieft de vraag voor het college, is het nu een idee en daar hoeven we ook geen lange studie over te doen, maar gewoon een proef, gewoon een paar keer op Stadhoudersplein weekmarkt houden, een paar keer op de Van Hogendorpstraat, het versterkt de winkels, het versterkt de weekmarkt en het maakt, dat is ook nu met die leuke maandelijks markt, het geeft zoveel extra boost aan het hele centrum, dus is daar nog iets te doen, het hoeft volgens mij niet veel te kosten maar daar wordt iedereen volgens mij wel heel erg blij van. Dan voorzitter, het laatste punt, een aantal sprekers heeft het er al over gehad, met name DLW heeft het er geregeld over, als je ziet wat er nu allemaal op ons afkomt, het internationaal onderwijs is genoemd, wij als CDA zitten daar echt op een andere manier in. Wij zien gezien de financiële problematiek die wij hebben, de € 20 miljoen die wij uitgegeven hebben voor de beide middelbare scholen niet zo gek lang geleden, dan moeten wij maximaal uit die scholen halen wat erin zit. Als er voor 220 plekken capaciteit is om daar les te geven in een van de twee schoolgebouwen, dan moeten we dat doen. Het is niet zo dat wij tegen internationaal onderwijs zijn, wij zijn er ook voor, maar dan is het ook zo dat wij dit graag op de Haagse manier willen doen, met € 10 miljoen erbij van rijksoverheid, graag geld van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag erbij en misschien nog Europa, maar als dat allemaal niet lukt voorzitter dan is, gezien de problematiek die we hebben, de keuzes die we moeten maken, gezien de problemen die we hebben gehad met de bezuiniging van € 100.000,00 op de bibliotheek, lijkt het ons als CDA niet de meest logische kant om op te gaan. Dan kom ik bij het belangrijkste en dat heeft met het internationaal onderwijs te maken, maar het heeft ook met een Schooladviesdienst te maken, het heeft ook met het onderhoudsniveau te maken, het zijn allemaal dingen die we met z'n allen heel belangrijk vinden, maar het is wel de vraag voorzitter of wij ons dat allemaal kunnen veroorloven op termijn en of dat niet op een andere manier moet. Wat dat betreft neem ik graag de suggestie van mijnheer Paulides over, is het niet handig voorzitter om de komende tijd en dat moet dan denk ik direct na de zomer, gewoon een kleine en geen maandenlange kerntakendiscussie, maar gewoon één, twee maanden, een goede kerntakendiscussie waar we met elkaar vaststellen wat is wettelijk verplicht en wat niet, wat kost het, kan het op een andere manier en wat levert het op als we het op een iets andere manier doen. Ik denk dat als je ziet wat we de afgelopen tijd niet alleen met de coalitie hebben gedaan, maar met deze gemeenteraad als geheel, denk ik dat het heel mooi is om dat met elkaar te doen. Voorzitter, dat was het voor de eerste termijn.

De **voorzitter**: Dank. Dan ga ik naar de PvdA, mijnheer Jan van Noort.

De heer **Van Noort**: Dank u wel voorzitter. Voorzitter, aan de orde is wat eigenlijk het belangrijkste besluit van het jaar is, de kadernota. Immers de bedoeling is dat deze nota richting geeft aan het beleid van de gemeente Wassenaar van de komende jaren. De schamele resultaten van dit college tot nu toe werden steeds verklaard met de mededeling dat alle zeilen bijgezet dienen te worden om de problemen op financieel gebied in kaart te brengen en de oplossingen te benoemen in deze kadernota en daarna kon in de zomermaanden de begroting gemaakt worden, die bij wijze van spreken als een hamerstuk door de raad gelooft kan worden. Voorzitter helaas, de kadernota begint met een goede uiteenzetting van de financiële problemen, helder duidelijk en helemaal prima. Dan verwacht je daarna dat het college de raad ook heldere keuzes voorlegt om deze problemen het hoofd te kunnen bieden, echter, het staat vol met voorstellen om een en ander nog eens goed uit te werken c.q. te onderzoeken. Daarnaast zijn ook de te verwachten tekorten op de jeugdzorg maar even geparkeerd en is de uitkomst van de Meicirculaire niet meegenomen, ondanks dat deze op 31 mei 2019 al beschikbaar was. Voorzitter, de VVD Wassenaar heeft bij de eerste begroting van het vorige college de raad een taart gegeven en de reden was dat zij van mening was dat het college, in tegenstelling tot de VVD, er niks van bakte en er een meerjarig gapend gat zat in de begroting. Als je alle investeringen die we nog gaan doen meeneemt, dan zou het eigenlijk nu voor de oppositie reden zijn om hier een heel banket aan te rukken voor het gat van deze coalitie. Voorzitter, bij de voorgenomen investeringen enige opmerkingen. Ons valt op dat er niets is opgenomen over toekomstige investeringen in de wijk Kerkehout, komt dat omdat dat volgens het college geen prioriteit heeft? Is het niet mogelijk de beheerplannen tegen het licht te houden om daar wellicht nog mogelijke bezuinigingen te vinden? Voorzitter, bij de Winkelhaak wordt al jaren gesteld dat er een nieuw openbaar toilet gerealiseerd moet worden. Is het college het met ons eens dat het goedkoper is om het toilet in de bibliotheek beter te benutten? Wij hebben daar verleden week dacht ik al schriftelijke vragen over gesteld aan u, en ik moet zeggen, ik werd vandaag geconfronteerd met het initiatief van de VVD om hier een motie over te maken en ik heb me zo-even opgeworpen als mede-initiatiefnemer. Hulde. De Paauw en de Warenar parkeren we ook en de keuzes worden weer vooruitgeschoven. Maar voorzitter, je moet wel rekening ermee houden dat als je investeringen gaat doen, dan heeft het ook consequenties voor de komende begrotingen. Dat betekent wellicht nog meer bezuinigingen of nog meer inkomsten binnenhalen. Hoe gaat het college daarmee om? Een tussenvraag, waar komt ineens als een donderslag bij heldere hemel het herstel van de kades van het Havenkanaal vandaan? Ik heb daar nog nooit iemand iets over horen zeggen en nu moeten wij daar € 2 miljoen voor reserveren. De tractie dat is gewoon iets wat ik niet weet, maar ik vraag me af of dit soort investeringen niet bij de WODV thuis horen, want in de kadernota van Voorschoten is niets opgenomen voor voertuigen of wat dan ook. Betalen wij dan voor de hele WODV die voertuigen? Graag duidelijkheid. Voorzitter, ik wilde mij uitsluitend nog even richten op het raadsbesluit an sich. Ten aanzien van punt 1, het vaststellen van de uitgangspunten voor de ramingen voor de Begroting 2020, denk ik dat duidelijk zaken onvoldoende zijn uitgewerkt en punt 2, deze kadernota heeft onvoldoende body om als uitgangspunt te dienen voor nog te treffen dekkingsmaatregelen. Volgens de PvdA was de opdracht aan het college om al in de kadernota uitgewerkte voorstellen te geven ter bestrijding van de tekorten. En dan punt 4, om in zijn algemeenheid dekking te zoeken op die 50%-wijze, dat heb ik bij de begroting ook al gezegd, dat is volgens ons veel te star en bijna onwerkbaar. Punt 5 is akkoord. Punt 6 is een moeilijke, het structureel dekken van het nadeel op de afvalstoffendeckking. Hier klopt ook iets niet. Als ik de lasten van het bijgevoegde staatje optel kom ik aan € 559.588,00, er zit voor mij een onverklaarbaar verschil in van € 72.000,00, ik weet niet of het in ons voordeel of in ons nadeel is. Is het staatje niet juist of is de tekst in het besluit verkeerd en is het dan mogelijk dat er nog meer fouten in de nota staan?

De **voorzitter**: Vast.

De heer **Van Noort**: Vast ja, u geeft al antwoord? Punt 6b, e en f is allemaal akkoord. Punt 6c, iedereen is verheugd dat de bezuiniging op de Openbare Bibliotheek Voorschoten-Wassenaar geschrapt is. De dekking is wel risicovol, bij economische tegenwind is het mogelijk noodzakelijk een andere dekking te vinden. Daarnaast moet ons van het hart dat deze bezuiniging op de bibliotheek, die door dit college de wereld in gebracht is, veel onrust heeft veroorzaakt. Dat is reuze jammer, maar het gekke is dat je daarna in de krant moet lezen dat het CDA de bibliotheek gered heeft, dat is toch een god vereren eerlijk gezegd, eerst met je college dit de wereld in helpen en daarna zeggen, nee hoor we hebben ze gered. De bezuinigingen op de kapvergunningen, verheugend dat deze klucht ook beëindigd wordt en we hopen dat het college in het vervolg ook probeert naar de oppositie te luisteren. Tot slot voorzitter, bij burgerparticipatie staat 'niet van toepassing', alsof die burger niets te maken heeft met tariefsverhogingen en bezuinigingen. Te overwegen valt, net als in Voorschoten, om in de toekomst wellicht de burgers van de gemeente voortijdig bij het traject te betrekken en mee te laten denken over de financiën van de gemeente, want ook de PvdA wil graag

duidelijk maken aan de inwoners van Wassenaar dat als je zelfstandig wilt zijn en je verlangt een hoog voorzieningenniveau, dan kost dat geld. U kent mij voorzitter, dan zullen natuurlijk de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank. Ik zat wel te denken bij uw betoog dat als u straks in de Langstraat aan het winkelen bent en iemand zegt dan ik moet even naar de bibliotheek, dat dat ineens een hele andere betekenis gaat krijgen. Goed ik begrijp dat de heer Hendrickx preludeert op het feit dat ik hem het woord ga geven, bij dezen.

De heer **Hendrickx**: Ik zou bijna denken dat u van plan was om dat niet te doen, maar ik kan me dat nauwelijks voorstellen, dank u wel. Voorzitter wij hebben met enige verwachtingen uitgezien naar deze kadernota. De plaats die we de kadernota hebben gegeven in de jaarlijkse cyclus spruit voort uit de behoefte om de kadernota te bestempelen als een beginstuk van de komende vier jaar en het liefst nog gebaseerd op een visie die over meerdere raadsperiodes vigeert. Wanneer de kadernota goed gebakken is, dan wordt de begroting een invuloefening. De bedoeling van de kadernota is om een debat in de raad te hebben over de toekomstvisie van Wassenaar. Met de kadernota zou richting gegeven worden aan de ontwikkeling van Wassenaar en met de kadernota in de hand kun je al haast zien hoe het er over een aantal jaren uitziet. Helaas is wat voor ons ligt kwalitatief uitermate teleurstellend. Graag had ik een kadernota gezien die bruist van energie met een enthousiast gedragen beeld van een mooie toekomst. Van dit alles niets. Vrijwel de hele kadernota staat in het licht van de financiële problemen waarin Wassenaar diep gedrenkt is en als dát het belangrijkste onderwerp is, dan had je mogen verwachten dat het college deze kadernota zou aangrijpen om een visie te geven op de financiële toekomst van Wassenaar. Nee, het wordt over de zomer heen getild, het college gaat zich beraden over de oplossing van deze problemen. Dus wij krijgen dan een begroting waarin de kortetermijnoplossingen worden gepresenteerd en waar wij op hoop van zegen weer doorgaan tot de volgende begroting. Wij kennen verstandige regels die zijn afgesproken in het coalitieakkoord. Het komt erop neer dat tenminste 50% van de structurele tekorten door bezuinigingen worden opgevangen. Mijn vraag is of dit gaat lukken. En mijn volgende vraag, maar daar heb ik door de vorige sprekers al een antwoord op gekregen, er zijn vele mogelijkheden om de inkomsten te verhogen en mijn vraag was, maar nogmaals het antwoord is er al, mag ik aannemen dat de verhoging van de onroerendezaakbelasting niet zal plaatsvinden. Coalitiepartners gehoord hebbende zal die wel gaan plaatsvinden. Het lijkt uit deze kadernota, maar ook uit opmerkingen die ik vernomen heb dat het college enigszins is overvallen door deze tegenvallers, is dit zo of heeft u dit zien aankomen? Mogelijk dat daarom het college nog niet klaar is om het debat aan te gaan betreffende de financiële toekomst en het financiële beleid. Deelt u met mij de mening en de stelling dat het beter was geweest wanneer wij bij de kadernota hierover van gedachten hadden kunnen wisselen en dat het een gemiste kans is dat dit niet mogelijk is. De kadernota laat zich lastig lezen, want per saldo worden verschillende zaken opgelepeld die verdere risico's inhouden. In de eerste plaats, het is al genoemd, de kosten voor de jeugdzorg. Als je de tekst goed leest dan wordt gewaarschuwd dat ook na de 420 miljoen en 300 miljoen extra hier voor Wassenaar een forse tegenvaller schuilt. Daarom ook lijkt het plan van aanpak heel belangrijk. De vraag is had dit er niet al moeten zijn en welke resultaten worden verwacht. De zin is wat krom, want het plan van aanpak om de kosten van de jeugdzorg beter beheersbaar te houden, je maakt ze beter beheersbaar of je houdt ze beheersbaar, maar beter beheersbaar houden is wat lastig te begrijpen. Een heel bijzondere is op bladzijde 8, enkele factoren en er moet niet onderschat worden wat voor invloed dat zal hebben en kan hebben op Wassenaar, enkele factoren worden bepaald door de ontwikkeling van de uitkering uit het Rijksgemeentefonds, het al dan niet zijn van een regiegemeente. Dit college kiest ervoor kennelijk, of wil ervoor kiezen om een uitvoeringsgemeente te worden en dus geen regiegemeente en dan zou de conclusie ook zijn dat je dat doet met minder ondersteuning vanuit je eigen ambtelijke apparaat en daarmee ook de uitkering uit het Rijksgemeentefonds vermindert, dus je blijft achter de feiten aanlopen. Hoe moet ik de zin uitleggen dat de opbrengstmogelijkheden een rol gaan spelen, zonder dat dat in de kadernota wordt aangehaald. Ik zou het college willen verzoeken hier een visie op te geven. Een conclusie die je kunt trekken is dat gemeenschappelijke regelingen niet opleveren wat van ze verwacht mag worden, namelijk kostenverlaging. Ze stijgen harder in de kosten dan verwacht werd. In de kadernota wordt dat voor zowat iedere gemeenschappelijke regeling aangehaald en er worden extra kosten voor ingeboekt. Zijn deze kosten volgens u wel beheersbaar of moeten we ieder jaar maar afwachten wat het wordt en verliezen we daar dan niet de controle over onze eigen begroting mee? Op grond hiervan zouden we eigenlijk niet echt een hoeragevoel krijgen bij regularisatie en gemeenschappelijke regelingen. Bijzondere aandacht krijgt ook weer de WODV, naast de loonkostenverhogingen, terecht dat is onderhandeld en moet je doorrekenen, daar is geen enkele discussie over en die worden dan ook apart ingeboekt, gaan de kosten van de WODV toch maar weer met een kleine € 300.000,00 omhoog. Valt dit uit te leggen? Wat wij ook heel apart vinden is de besparing op kapitaallasten, het lijkt alsof dit positief is, maar het is het resultaat van niet investeren in de toe-

komst van Wassenaar. Dat zijn dus dingen die je niet wilt, je hebt ervoor gekozen om die lasten te nemen omdat je investeert in de toekomst van Wassenaar en dat gebeurt niet. Er zijn dus investeringen niet gedaan die wel hadden moeten gebeuren. Wij vinden het wat triest dat in deze kadernota en passant de toekomst van de Warenaar en de toekomst van De Paauw niet worden geborgd. Het zijn iconen in Wassenaar die bungelen. Wat ook opvalt is dat de meeste investeringen naar de rand van deze raadsperiode verschuiven, de zekere lasten vallen dan in de volgende raadsperiode en er zitten risico's aan het inboeken van de compensatie van die lasten, want die liggen bij de volgende raad en we kennen nog allemaal het programma 'Meer met mensen, minder met papier' of hoe dat ook heette, zonder verdere invulling. Bent u met mij van mening dat op deze wijze de toekomst ernstig belast wordt? Voorzitter, wanneer ik naar nieuw beleid kijk, dan zie ik weinig nieuw beleid. Wij kunnen daar heel trots op zijn, maar als je regel voor regel nagaat dan komt het neer op het feit dat het bijna allemaal onderhoud of achterstallig onderhoud is. En als ik zie dat wij ongeveer hetzelfde bedrag uitgeven aan verbetering van fietsveiligheid in Wassenaar en aan leuke blaadjes in het kader van de Wassenaarpromotie, dan kan ik daar geen uitleg voor geven en ik hoop u wel. Ik ben benieuwd hoe lang dit schip blijft drijven, wij Hart voor Wassenaar hebben weinig goede woorden over voor deze kadernota. Het is in onze ogen visieloos en beleidloos doormodderen in een dorp dat veel beter verdient. Graag hadden wij positieve punten willen oppikken en daar met een positieve houding tegenover gestaan, maar deze kadernota is omsluitend door een gevoel van doom en wij maken ons daar grote zorgen over.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan mijnheer Paulides van DLW.

De heer **Paulides**: Dank voorzitter. Goed dat we het rijtje afgaan met de spreekvolgorde, want bij de oorspronkelijke agenda was DLW vergeten. Onwillekeurig moest ik denken aan de vele pogingen sinds 2010 om mij uit de raad te krijgen en ik dacht: is dit de volgende poging? Nou ja dat gezegd hebbende, ik zit nu negen jaar in de raad sinds 2010 en deze kadernota is eigenlijk wel de druppel. Met dit college en de coalitie heeft DLW eigenlijk heel weinig, het probleem is dat het college redelijk stuurloos is en dat is de kadernota ook, de kadernota is gewoon het feestje van de coalitie. Dit gezegd hebbende naar de kadernota en de rommelende procedure. De jaarrekening was meer een kadernota met een begrotingswijziging, overschrijdingen worden achteraf goedgekeurd en de rechtmatigheid van de overschrijdingen is onder andere gegeven in als het in het beleid past. Ja zo kan het college dus alle kanten op met de jaarrekening zonder dat de raad het budgetrecht nog uit kan oefenen en de accountant vindt alles goed. Die hoort echter de jaarrekening vast te stellen en neemt dan pas afzonderlijk de begrotingswijzigingen. Een plus presenteren van € 7,7 miljoen terwijl er een incidentele opbrengst is van slechts € 3,9 miljoen, dat mag je niet goedkeuren als accountant en je mag dat als college niet presenteren. Nu komt er ook nog een voorjaarsnota aan, hierin informeert het college de raad over de financiële ontwikkelingen. Naar de mening van DLW dient deze voorjaarsnota alleen maar ter kennisname gegeven te worden, ook hier horen geen begrotingswijzigingen in thuis. Na de jaarrekening werden er besluiten genomen voor de aanbesteding van een sporthal en de gymzaal, een uitgave van € 9 miljoen. Die uitgave wordt nu meegenomen in de kadernota, maar misschien gaat die wel helemaal niet door, het is heel raar als je een besluit neemt en dat je daar niet een begrotingswijziging voor aanneemt. Nu heb je de kadernota, we noemen het het wensenlijstje van de coalitie. Een brede coalitie kost geld, er worden geen keuzes gemaakt, men probeert iedereen zijn zin te geven en dat kost geld, heel veel geld. Er moet straks pijnlijk bezuinigd worden op de voorzieningen. Daarnaast heeft het college ook al aangegeven dat de lasten voor de inwoners ontzettend gaan stijgen. Er wordt doorgegaan met het investeringsprogramma, dat wordt heel trots gesteld ondanks de krappe financiële ruimte. De inkomsten en uitgaven zijn structureel niet in balans en de kapitaallasten van nieuwe investeringen moeten structureel gedekt worden. Dat moeten ze niet alleen het volgend jaar, maar ze moeten ook op termijn structureel dekkend zijn. Ik denk dat het behandelen van de kadernota voor de oppositie geen enkele zin heeft. Moties en amendementen gaan altijd door als ze van de coalitie komen en omgekeerd gaan ze nooit door als ze van de oppositie komen. Stemverhoudingen zijn altijd 17-3 of 18-2, iemand is altijd wel afwezig en er is altijd wel iemand niet aanwezig. De coalitie loopt nu financieel vanzelf vast en de inwoners van Wassenaar zijn de pineut. Er worden definitieve besluiten genomen die niet in een begrotingswijziging verwerkt worden, maar in de kadernota. Waar hebben we het dan nog over. Ik kan niets, ik ga ook niets over de kadernota zeggen, ik denk eigenlijk dat ik voldoende heb aan mijn eerste termijn. Om de trein op de rails te houden heb je dwarsliggers nodig, maar ik wens u verder een aangename vergadering, één termijn is voor DLW voldoende. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank. Dan gaan we naar de fractie van D66, mijnheer Bloemendaal uit de gemeente Wassenaar.

De heer **Bloemendaal**: Voorzitter dank u voor het woord. Het is geen onverdeeld genoegen om als laatste te mogen spreken, dus ik denk dat ik niet alles uitputtend ga aanhalen, want er is al zoveel gezegd, maar er zijn toch een paar dingen die ik met u wil delen. Zoals gezegd 2022 en 2023 zijn zware jaren. Ik zie dat een van onze geachte oppositieleiden de zaal verlaat, maar dat had hij al vastgesteld dus daar zijn we het wel met hem eens, ik kom daar zo direct nog verder op terug. Ik zou graag eerst een wat antisomber verhaal willen horen, want zo af en toe wordt er heel veel gesomberd in deze zaal. Een van de goede dingen is dat we in het coalitieakkoord vijf projecten hebben geïdentificeerd en zij die mij beter kennen weten dat ik met het coalitieakkoord onder mijn kopkussen slaap en op de gekste uren die tabel 3 tevoorschijn haal om te zeggen: dit zijn de vijf dingen waar we het voor doen, de heroriëntatie op de Warenar, de nieuwe sporthal, De Paauw van binnen, oftewel hoe moet het verder met dit iconische gebouw, een mogelijke ontvlechting van de WODV zoals we dat toen nog noemde omdat we wel voelden en wisten dat er iets moest gaan gebeuren en de herpositionering van Avalax. Wel ten aanzien van de Warenar ben ik het geheel eens met het CDA, het bisdom, zij zijn niet de enige die erover gaan, maar toevallig zijn zij wel de grondeigenaar en daar begint het dus. Ik heb begrepen van de wethouder dat er maandag, ja dat is altijd in het leven zo hè, als er wat aan de hand is dan is het altijd maandag de nieuwe afspraak, maar het schijnt deze keer zo te zijn, is er een tripartiteoverleg en ik ben geheel met hem eens dat uit dat overleg nu ons eens een heilig licht moet toerollen om te kijken hoe het nu echt verder gaat met dat gebouw. De sporthal ligt aan in de eerstvolgende raad, daar zijn meters gemaakt mede dankzij de goede samenwerking met de bevolking. Hoe dan met De Paauw. Ook voor De Paauw ben ik het eens daar staat p.m., het zou beter zijn geweest als daar wat had gestaan, maar u weet hoe lang wij erover gedaan hebben om dit gebouw aan de buitenkant in de steigers te krijgen, dus aan de binnenkant verloopt het ook niet binnen een jaar en dat is dus nu gaande, u bent daar vandaag nog middels een infobrief over bijgepraat. Het is dus onzin om te zeggen dat er helemaal niks gebeurt. Dan op het punt van de WODV, we hebben met Rijnconsult daar meters gemaakt en ik ben blij dat mijn VVD-collega mijn antiplakkergedrag aangegrepen heeft, want we hebben met Rijnconsult stippen geplakt en dat was in één keer klaar, dus iedereen die mij nog met geeltjes lastig valt, gij zijt gewaarschuwd. Goed met Avalax daar gaan we absoluut de goede kant uit. Ik vind het knap zoals wij met elkaar, oppositie inclusie, geformuleerd hebben hoe het vuil opgehaald moet worden en in de toekomst verwerkt en hoe we ook bezig zijn met de governancediscussie, absoluut gaan wij daar de goede kant mee op, een van de vijf groeibriljanten uit ons coalitieakkoord. Dan is het goed, hij stond er niet in, maar het is natuurlijk wel prachtig en prima dat de bezuiniging op de Openbare Bibliotheek Voorschoten-Wassenaar van de baan is. Ik zal u vertellen bij de onderhandelingen in het coalitietraject was dat voor ons een grote meloen om maar weer eens even in de beeldspraak te blijven hangen en ik ben heel blij dat het CDA die meloen voor mij doorgeslikt heeft door het in de krant op te schrijven, want anders hadden wij het natuurlijk gedaan. Goed de komende begrotingsperiode, zoals gezegd er komt zwaar weer op ons af, de problemen liggen hoofdzakelijk in oorzaken buiten de gemeente, zogenaamde exogene problemen, op het vlak van autonome tegenvallers en de kosten voor loon- en prijsontwikkeling. Over compensatie is in het coalitieakkoord een afspraak gemaakt, namelijk de helft met bezuinigingen en de andere helft met inkomstenverhogende maatregelen, D66 roept het college op langs deze weg de begroting nu verder te gaan vormgeven. Mijn eerste vraag is: hoe gaat het college daar nu mee aan de slag de komende maanden. Dan een paar D66-groeibriljantjes en een van de dingen die ik onderweg uitgevonden heb, daar heb ik u 1 april mee vermoeid in de commissie Sociaal Domein. Ik ben toen samen met de PvdA opgetrokken in wat u misschien zou kunnen gaan herinneren als de blokkade van de verkoop van het O&O-gebouw, maar het was geenszins de bedoeling om het college daar in de wielen te rijden. Wat wij namelijk zo graag wilden is wat ik daar naar voren heb gebracht en wat ook zo in de advies- en besluitenlijst naar voren is gekomen, het punt dat wij daar hebben willen maken is dat we moeten komen tot een integrale aanpak van bouw en wonen, gekoppeld aan het beheer van vastgoed van de gemeente, want daar hebben we nogal wat van, daarbij vooral ook inbegrepen de rol van de gemeente en nu komt het, als goede huisvader voor het wijk- en buurtwerk. Daarom hikken we ook erg aan tegen dat besluit om het Gemeentekantoor voor zo'n groot bedrag aan te pakken. Dat is niet omdat we vinden dat er niets moet gebeuren na al die jaren van achterstallig onderhoud, maar wat ik graag wil maken is het punt en dat is ook de drift die in het coalitieakkoord zit, dat we gaan proberen om die integraliteit te benaderen, dus waar hebben we gebouwen die beter of anders kunnen worden ingezet. Anders ingezet kan verkoop betekenen, anders ingezet kan betekenen een andere bestemming geven, anders ingezet bij bouw kan betekenen dat wij aan de hand van het kaderdocument Programmering woningbouw tot woningbouw komen waar we die elementen meenemen. Ik verwijs het college dus terug naar het verslag van 1 april 2019 en zou heel graag met hen het gesprek aangaan wanneer we daar nu één plan van aanpak kunnen zien. Ik weet dat niet alle wethouders die keer in de commissie waren, maar ik heb ze wel allemaal aangeroepen en het staat prachtig in de advieslijst. Voorzitter, ik zou zeggen college kom met een aanpak hoe verder met deze problematiek, wij zijn nu 3,5 maand verder, 1 april en het is nu medio juli, en we hebben nog geen zicht op een plan van aanpak. Dat

alles dus naar aanleiding van de voorgenomen verkoop van het O&O-gebouw. Wij zijn van mening en ik zou daar onze premier niet willen aanhalen die wat schamper heeft gedaan vroeger over visies, maar wij hebben er een paar hier in het dorp, we hebben een structuurvisie die klinkt als een klok, we hebben een Woonvisie die staat, we hebben de programmering kaders woningbouw en de bijbehorende verordeningen, ik zou zeggen college gaat u daar nu mee aan de slag. Vraag aan het college, op welke termijn kunnen wij een plan van aanpak verwachten over die integraliteit in de bouw en herbestemming van gebouwen en zorg rond de invulling van de wijk- en buurtaccommodatie en deelt het college misschien de mening van D66 dat een quickscan over hoe de aanpassing van de Woonvisie gedaan zou kunnen worden beter is dan een geheel nieuwe Woonvisie op te lopen. Tot slot voorzitter, iets over burgerparticipatie. Ik heb een motie voorbereid en samen met mijnheer Van Doeveren ingediend en wij gaan haar zo indienen, zij zit bij de stukken. Zoals de motie zegt, er is een consultatieronde in de commissie geweest met verdiepende vragen, ook is over de financiering gesproken. D66 hoopt dat na het reces snel de definitieve versie naar de commissie komt. D66 is ook van mening dat het integrale en dwarsdoorsnijdende karakter van dit beleidsterrein binnen het college meer moet worden benadrukt. Het is niet een speeltje van D66 en de wethouder, maar in de veranderende tijd en met de uitkomsten van de commissie Remkes op het netvlies pure noodzaak om met dit dossier aan de slag te laten gaan en zo burger en bestuurder dichterbij elkaar te brengen, de kadernota geeft daar een serieuze richting aan. Daarbij opgeteld dat we met de resultaten van het realisatiekrachttraject weten hoe we aan de slag moeten met de eigen bestuurlijke toekomst, zie ik daar een mooie koppeling. Niet alleen college en raad en apparaat moeten in de nieuwe stand, we doen er goed aan de inwoners mee te nemen. Vraag: ziet het college die koppeling ook? Tel daar nog eens bij op de recente begrotingsscan, die aangetoond heeft dat Wassenaar beduidend minder uitgeeft aan burgerparticipatie dan de referentiegemeenten, dan is dat voor mijn fractie een aansporing om nu vol gas aan de slag te gaan en de interne zoektocht naar financiële middelen daarbij te betrekken. Deelt het college die zienswijze en een overkoepelende vraag, deelt u de mening van D66 over het dwarsdoorsnijdende beleidskarakter van dit beleidsterrein en deelt u zo ook de opvatting dat alleen een integrale benadering binnen het college succes zal opleveren aan het einde? Tot slot het Integraal Huisvestingsplan, dit is een compliment waard aan het college, het Integraal Huisvestingsplan is gereed. Zoals ik al bij mijn inbreng in de commissie zei, het heeft even geduurd, maar dan heb je ook wat. Graag onze complimenten hierbij naar college en staf. Dat het even duurde heeft zo zijn oorzaak en niet allen van u hebben dat op het netvlies, dus ik leg u graag uit dat wij in november 2017 op voorstel van mijn partij een onderwijsconferentie hebben gehouden in deze zaal, dat de planning was in het najaar van 2018 bij de behandeling van de Begroting 2019 de bekostiging daarvan voor te leggen. Dat laat zich nu aanzien een jaar later, daar zit dus een vertraging op, echter, dat jaar is nuttig geweest en mede het resultaat van de wens van het onderwijsveld kort voor de verkiezingen in maart 2018 om er geen haastklus van te maken. Zo is het gelopen, de inbreng van het onderwijsveld is geweest en zo ligt er een mooi document. Voorzitter, onnodig te zeggen dat D66 een positieve grondhouding heeft ten aanzien van het Integraal Huisvestingsplan en het onderwijsdossier in zijn algemeenheid, toch zeg ik het graag. Wij kijken uit naar een werkbezoek dat we morgen gaan brengen aan het Rijnlands Lyceum om ons verder in de krochten van het internationaal onderwijs te verdiepen. Voorzitter, afsluitend een kadernota die laat zien dat met de afnemende bijdragen van het Gemeentefonds en de ambities die we hebben als gemeente, er tot aan de begroting nog flink gepuzzeld zal moeten worden om deze meerjarig sluitend te krijgen, D66 is bereid om aan die zoektocht mee te werken. Dank u.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Voor de notulen meld ik dat mijnheer Paulides de vergadering heeft verlaten. Dan kijk ik nu naar het college of er behoefte is aan een schorsing. Gaan we door? Dan gaan we beginnen met de beantwoording van het college en zoals gebruikelijk bij begrotingen en kadernota's beginnen we met de wethouder van Financiën en dan daarna ga ik de wethouders in locovolgorde af voor de beantwoording van de overige gestelde vragen.

Wethouder **Schokker**: Dank u wel voorzitter, dank u wel aan de raad voor de vele gemaakte opmerking, voor de positieve grondhouding ook ten aanzien van de woonomgeving waar wij wonen, de verwijzing naar het Elsevieronderzoek. We richten ons natuurlijk vanavond op de financiële kaders, dus we gaan al snel een financiële discussie hebben, maar dat neemt niet weg dat er een heleboel mooie zaken zijn hier in Wassenaar. Ik ga de verschillende vragen behandelen, waarbij uiteraard de nadruk dus op het financiële aspect zal liggen omdat het hier gaat over de kaders. Het is hier vanavond genoemd en daar moeten we ook niet omheen lopen, met name door de externe ontwikkelingen, hogere cao's, jeugdzorg, de gemeenschappelijke regelingen, door een aantal externe ontwikkelingen is het een behoorlijke opgave om de kadernota uiteindelijk in de begroting sluitend te krijgen. Wij hebben ervoor gekozen om vooral ook te laten zien wat er aan de hand is, wat de opgave is waar we voor staan en daarnaast toch ook nog een stevig ambitieniveau naar voren te brengen met een behoorlijk investeringsprogramma waar we ook wel echt keuzes maken.

We hebben in voorfasen nog wel lijsten gehad die toch twee, drie keer zo groot waren en waarvan we hebben gezegd dit is echt niet verantwoord, dat kan gewoon niet, maar hier staan echt een aantal zaken waarvan we vinden dit zijn de, ik ga ze zo nog meer specifiek noemen, maar dit zijn echt zaken die of gewoon te lang eigenlijk niet zijn aangepakt, die helaas zijn blijven liggen, maar die wel heel erg noodzakelijk zijn voor Wassenaar. Denk aan de sporthal waar we natuurlijk al heel lang over spreken, het Gemeentekantoor hoort denk ik toch ook wel in die categorie, maar er zijn toch ook een aantal nieuwe zaken waar we ons op moeten richten. Ik ga de vragen langslopen en dan ga ik het rijtje langs. De eerste vraag die ik van mijnheer Weyn heb gehoord is over de vastgoedportefeuille, het Gemeentekantoor, er zijn door meerdere, of misschien eigenlijk breed, vragen over de vastgoedportefeuille gesteld. Het college is bezig om met voorstellen te komen vlak na de zomer en ook als onderdeel van de begrotingsbehandeling. Zoals ook in het coalitieakkoord staat aangegeven ten aanzien van de verkoop, dus het van de hand doen van vastgoed waar mogelijk, daar komen we met voorstellen, dat is een collegebevoegdheid, maar goed we komen daar nader met voorstellen en eventuele wensen en bedenkingen afhankelijk van de concrete panden, daar zijn we druk mee bezig. Het Gemeentekantoor, destijds, een paar jaar geleden was er sprake van dat er één gemeente zou komen of tenminste één bestuur tussen Voorschoten en Wassenaar, waardoor er ook één Gemeentekantoor noodzakelijk was en daarop voorsortend is aangegeven door de raad dat er geen onderhoud meer zou plaatsvinden van het Gemeentekantoor, dus daarvoor heeft er een paar jaar geen onderhoud aan het Gemeentekantoor plaatsgevonden. Wat hier in deze nota, wij zitten zelf in het Gemeentekantoor en ik denk dat veel van u wel regelmatig langs-komen in het Gemeentekantoor, er staan de nodige emmertjes om het water mee op te vangen, ja beste mensen daar moet gewoon echt wat gebeuren. Ik vind ook dat wij als politiek de verantwoordelijkheid hebben om de ambtenaren die ons zo goed proberen te ondersteunen en dat ook doen, op een fatsoenlijke manier te huisvesten. Op twee punten komt dat terug en dat betreft aan de ene kant gewoon het inhalen van het achterstallig onderhoud, punt A11 het Beheerplan vastgoed Johan de Wittstraat en ook voor het terrein daar, dus dat moet in ieder geval gebeuren. Ook als je het niet doet, dan gaat het pand alleen maar verslechteren en dan ben je uiteindelijk nog meer kosten kwijt. Daarnaast is er ook nog geld nodig en dat maakt onderdeel uit van het investeringsprogramma voor het Gemeentekantoor, C5.13, voor de langere termijn van € 1,7 miljoen. Nu begrijp ik ook wel en die vraag is gesteld, hoe gaat het met De Paauw, hoe gaat het met de WODV? Daar zijn vragen over gesteld, dus in die zin, dit is een investering waarvoor in 2022 uiteindelijk kapitaallasten worden genomen, dit is wel dat we er rekening mee moeten houden in elk situatie, of we nu in het Gemeentekantoor blijven bij wijze van spreken of iets anders, dan zullen we uiteindelijk toch moeten investeren, dus het lijkt mij uitgaande van een realistische begroting wel heel verstandig om daar toch rekening mee te houden, in die zin is het wel belangrijk om daar geld voor te reserveren.

De **voorzitter**: Ik begrijp dat er een interruptie komt van mijnheer Van Doeveren?

De heer **Van Doeveren**: Dat is het voordeel in onze raadzaal, je moet er even naartoe lopen dus je ziet wat er op je afkomt. Op zich kan ik de wethouder helemaal volgen dat hij zegt ja natuurlijk moeten mensen daar een schone en veilige werkplek hebben en als er emmertjes staan omdat het dak lekt dan gaan we dat natuurlijk repareren. Dat is onderhoud, alle noodzakelijke uitgaven daarvoor, ik denk niet dat er iemand hier van mening met elkaar verschilt, dus tot zover kunnen we elkaar volgen. Vervolgens begint de wethouder ook over investeringen, investeringen voor de langere termijn die we moeten doen en daarvan hadden wij in ieder geval het idee en ik denk ook een paar andere fracties, moet dat nu al of pas bij het accommodatiebeleid, dus kan de wethouder even aangeven van de bijna € 2 miljoen die hij nu wil voor deze investering, wat nu onderhoud is en wat investering, want over het eerste zijn wij het helemaal eens, daar zal echt geen politiek verschil van mening bestaan over of mensen een veilige werkplek moeten hebben, het gaat mij echt even om de investeringenkant en of we dat nu moeten doen.

De **voorzitter**: Wethouder. Ik denk dat het goed is dat eerst de wethouder even reageert en dan is er een tweede interruptie van mijnheer Hendrickx. Wethouder.

Wethouder **Schokker**: Dank u wel voorzitter. Kijk wat ik eigenlijk als eerste post noemde dat is gewoon om het reguliere onderhoud weer terug te brengen, het tweede deel is dus dat je rekening houdt in je kaders met een investering en daarvan gaf ik zojuist ook aan, daar kan gewoon nog een besluit over worden genomen, maar dat er een investering moet worden gevonden ook al ga je ergens anders naartoe, er zal uiteindelijk wel een goede huisvesting moeten zijn. Dat je daar iets voor reserveert lijkt mij wel verstandig. We kunnen hier met de raad, nadat we die beslissing hebben genomen, natuurlijk nader over in gesprek gaan en dat het onderdeel uitmaakt, de beheerplannen voor het vastgoed worden in 2020 geactualiseerd, dus als onderdeel daarvan kunnen we daar met elkaar verder over in gesprek.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter. Ik vraag me af of wij project bij project moeten gaan bespreken hier, het is een kadernota, het is een visie en het lijkt me dat het in een huisvestingsnota aan de orde kan komen en ik zou het jammer vinden als wij onze tijd gaan besteden aan het bediscussiëren van of we een pand wel of niet moeten gaan doen enzovoort. Ik ben geïnteresseerd in het verhaal, in de strekking van het verhaal en projecten en dat soort dingen die komen later wel.

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **Schokker**: Dank u wel voorzitter, dat indachtig ga ik ermee door. De definitieve investeringen, daar komen we op terug als er een keuze moet worden gemaakt. Dit is rekening houden met, realistisch begroten met wat ons voor opgaven te wachten staan en het is denk ik verstandig om realistisch te begroten. Dan de financiële dekking, wij hebben aangegeven in dit stuk om met voorstellen te komen in de aanloop naar de begroting, waarbij wij het uitgangspunt hanteren, wat ook in het coalitieakkoord als financiële regels zijn opgesteld, om 50%, in ieder geval van de exogene kant om 50% te verhogen, 50% dekking dat staat hier ook, die voorstellen dat zullen serieuze bezuinigingen zijn. We moeten dat natuurlijk, wij zijn daar heel druk mee bezig op dit moment, dus dat is niet zomaar eventjes gedaan. Vorig jaar hebben we ook behoorlijk bezuinigd, mijnheer Everard refereerde daar ook aan, wij hebben vorig jaar meer dan € 1 miljoen of eigenlijk nog dit jaar hebben we voor ongeveer € 1 miljoen bezuinigd, die zijn op twee bezuinigingen na allemaal gehaald, dat is heel goed en dat is ook door mijnheer Van Sloten aangegeven dat het lastige bezuinigingen waren, maar het overgrote merendeel van de bezuinigingen is gerealiseerd, dus ik vind ook voor de komende bezuinigingen moeten wij gewoon met realistische bezuinigingen komen, dus dat zullen wij ook doen. Ik vind dat wij die verantwoordelijkheid hebben en die zullen wij uiteraard hier verder met elkaar gaan bespreken. De beheerplannen, daar zullen we dus ook de uitkomsten van de begrotingsscan meenemen. De begrotingsscan hebben we hier vorige week besproken, maar die vergt ook nog hier en daar, want de provincie merkte wel op, ja dit werpt alleen vragen op, op een aantal terreinen zijn misschien de lasten wat aan de hoge kant, dus dat vergt ook nog wel wat onderzoek, dat zal onderdeel uitmaken van de voorstellen. Dan de suggestie die wij ook hebben genoemd in de kadernota voor het Gemeentefonds. Het zou heel goed zijn als het Gemeentefonds stabiel wordt, als je beter kunt voorspellen, want nu zitten wij sowieso met de drie circulaire die we per jaar krijgen, daar zit behoorlijk wat fluctuatie en je zou een veel stabielere stroom willen hebben. Daar hebben we ook een voorstel voor en ik vind het nog steeds een heel mooi voorstel, alleen het kost € 200.000,00 of € 250.000,00 extra. Dat geeft behoorlijk wat structurele ruimte en bovendien houden we daarmee nog geen rekening met de herverdeling van het Gemeentefonds die eraan zit te komen, want in 2021 zal het Gemeentefonds, we hebben nu nog tig factoren die onderdeel uitmaken van het Gemeentefonds, de gedachte is om dat te simplificeren en ik sluit helaas niet uit dat voor een kleinere gemeente als Wassenaar dat wel eens, in ieder geval niet voordelig zou kunnen zijn. Dat is best wel een grote wijziging, dus ja om dan nu die hele systematiek aan te passen, ja...

De **voorzitter**: Mijnheer Weyn.

De heer **Weyn**: Dank u voorzitter. Mijn voorstel was om die € 250.000,00 te dekken zou eventueel een verhoging van de onroerendezaakbelasting ..., het geluid valt weg. Het idee was, mocht een waarschijnlijke dekking gevonden worden in de verhoging van de onroerendezaakbelasting, dan zouden we dat eerder kunnen doen en ook met verwijzing naar wat u noemt over de wijzigingen uit het Gemeentefonds, een van de factoren die nadelig voor Wassenaar werkt is dat wij niet de volledige heffingsgrondslag of de mogelijkheden tot inkomstenverhoging benutten, dus als wij toch uitkomen op een verhoging van de onroerendezaakbelasting, dan zou ik dat liever wat gefaseerd zien en wat eerder, zodat wij dat ook als argument kunnen gebruiken om te zijner tijd te zeggen bij de herziening uit het Gemeentefonds dat we inderdaad onze maatstaf en heffingscapaciteit wel voor een groot gedeelte hebben gebruikt, dus dat zou positief werken.

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **Schokker**: Dank u wel voorzitter. Dat begrijp ik, dat punt kunnen we ook zeker meenemen. Het hangt er natuurlijk wel vanaf hoe die systematiek gewijzigd wordt. Blijft de systematiek met de korting bijvoorbeeld gehandhaafd, dat weet ik ook niet zeker, dus er zijn toch nog wel wat onzekerheden, maar het is best iets wat we hier kunnen bespreken en wat we mee kunnen nemen bij de begroting. We moeten alleen niet vergeten dat als we die € 250.000,00 nu dekken en

zouden we het dekken uit een verhoging van de onroerendezaakbelasting, dan kost dat 2,5% onroerendezaakbelasting.

De **voorzitter**: Mijnheer Weyn.

De heer **Weyn**: Ik had overwogen daar een motie voor in te dienen, maar zoals u al zegt wij hebben nog niet het besluit genomen dat we de onroerendezaakbelasting verhogen, vandaar dat ik uiteindelijk dacht dat het toch beter is deze aan te houden. Mochten we naar dat punt gaan dan zou ik toch willen voorstellen om dat op deze wijze te doen. Zoals u zelf aangeeft er zijn hele goede argumenten voor, behalve dan dat het geld kost, pak dan meteen je verlies en doe het op deze manier.

De **voorzitter**: Dank. Ik kijk of de heer Hendrickx nu een interruptie wil plaatsen, dat is het geval, mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter. De discussie ontlokt bij mij twee vragen, één is: we horen geluiden over verhoging van de onroerendezaakbelasting, als je een beetje kunt rekenen dan weet je welke kant dat uitgaat, maar ik krijg ook de idee dat dat niet besloten wordt en dat dat met de begroting aan de orde komt omdat er nog een discussie moet plaatsvinden en omdat afgewogen moet worden wat nog bezuinigd kan worden enzovoort. Wat mij een beetje aan die discussie en die afweging bevreemdt is dat het lijkt alsof er een jaar verder is gerekend en het lijkt alsof er een paar ontwikkelingen zijn meegenomen en dat we achter de feiten aanlopen en dat de onroerendezaakbelasting omhoog zou moeten gaan nadat er eventueel nog bezuinigingen zijn uitgevoerd, omdat de toekomst ons daartoe dwingt. Wat ik nu zo fijn had gevonden en ik zou daar uw mening over willen hebben, is wanneer je op een gegeven moment zegt: wij willen dat het dorp er zo uitziet en daar hangt een prijskaartje aan en dan ga je met elkaar in discussie of dat prijskaartje te hoog is en dan ga je keuzes maken en dan span je het paard niet achter de wagen, maar span je het paard voor de wagen. Waar ik nu en dat vind ik zo het bijzonder jammere van deze kadernota, ik meen het serieus dat wij daar als Hart voor Wassenaar toch wel enigszins naar uit hadden gekeken, is dat we het paard een keer voor de kar spannen en niet dat we hobbelen achter de financiële ontwikkelingen zeggen: ja, nu moet de onroerendezaakbelasting omhoog. Ik heb niet gehoord, zo moet het dorp eruitzien, dat zijn de ontwikkelingen die we willen zien, dat is het prijskaartje dat eraan hangt en als we dat met elkaar vinden of een meerderheid vindt dat het te duur is, dan ga je er wat vanaf halen, dat is keuzes maken. Wat is uw visie daarop?

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **Schokker**: Visie is dat er een duidelijk investeringsprogramma ligt en in het investeringsprogramma geven wij aan dat we belangrijk vinden dat die voorzieningen hier in het dorp zijn, daarom durven we het aan om die hier voor te stellen en die zullen moeten worden gefinancierd, dus die zullen ook deels uit een verhoging van de onroerendezaakbelasting moeten komen. In die zin geven we dat wel vooraf aan alleen is het op dit moment nog niet precies aan te geven hoe hoog dat zal zijn, maar we geven dat wel degelijk van tevoren aan. Wij vinden dat die voorzieningen er moeten zijn en daar hangt een prijskaartje aan, dat is helder.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, mijn vraag wordt niet begrepen, dank voor het woord overigens, mijn vraag wordt niet begrepen. Wanneer je een visie hebt dan zeg je: ik wil in zo'n soort huis wonen en dan kijk je of je daar 2, 4, 6, de prijs ervoor kunt betalen die erbij hoort en als dat niet kan dan moet je je wensen bijstellen, maar het beginnen over investeringen, voorzieningen en dat soort dingen dat is volgend uit een aantal beslissingen die gedwongen zijn, dus we lopen achter de feiten aan. Je gaat niet beslissen dat je een bepaalde deur wilt hebben of een bepaald raam wilt hebben, je kijkt naar het huis dat je wilt hebben en dan kijk je naar de prijs die je ervoor moet betalen. Ik zou toch graag nog één keer de wethouder willen vragen om namens het college te zeggen, laat ik mijn vraag iets anders stellen, is er voldoende visie om de prijskaart nu en in de toekomst vast te kunnen stellen die er hangt aan het wonen in een Wassenaar zoals we dat voor ogen hebben.

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **Schokker**: Ja er is voldoende visie denk ik, ja. Dat blijkt ook uit dit stuk en dat blijkt uit de plannen waarmee we komen. Waarom wordt u boos, dat zijn de voorstellen, dit is de visie

wat wij voornemens zijn, hier staan alle plannen uitgelegd, dus ja dit zijn de plannen en bovendien worden er daar een heleboel ook van gerealiseerd.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, ik heb tot twee keer toe de wethouder uitgenodigd om op een zindelijke manier met een vraag om te gaan, dat krijg ik niet en dan moet ik toch op een gegeven moment gaan refereren aan datgene wat is gebaseerd. Dit is en dan kijk ik naar een jaar geleden en de dingen die u toen heeft gezegd, maar daar staat u nu wereldwijd vandaan, een jaar later. Een jaar geleden zei u in de Warenar dat Wassenaar er fantastisch financieel voorstond, maanden later heeft u gezegd in gesprekken die wij toen met elkaar voerden, het is allemaal dik in orde en-zovoort, enzovoort, enzovoort en nu staat dit er. Bent u dan in die tussenperiode, in die twaalf maanden met een enorme visie gekomen, waardoor we pak 'm beet € 2 miljoen meer van de Wassenaars moeten gaan vragen, ik heb het niet zien passeren, u wel? Een simpel ja of nee is voldoende.

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **Schokker**: Ja. Dan heb ik denk ik de vragen van Lokaal Wassenaar! behandeld. Dan de vragen van de VVD. Het Gemeentekantoor heb ik zojuist aangegeven dat wel degelijk wordt gekeken, in de toekomst is nog niet vast wat we gaan doen, maar dat je iets zult moeten investeren is toch wel een verantwoorde manier van begroten. Dan is naar de tractie gevraagd, er zijn ook andere partijen die naar de tractie hebben gevraagd, wat houdt die tractie in. Het is een beetje een aparte term, maar het gaat over de voertuigen van de gemeente, de voertuigen om het groen mee te onderhouden, we hebben vrachtwagens, we hebben hoogwerkers en die zijn hoognodig aan vervanging toe, dat zijn de kosten die hier zijn opgenomen, het is dus eigenlijk om heel veel aan voorzieningen, waar de gemeente voor zorgt, goed op orde te houden, daar is ondersteunend materiaal bij nodig. Kunnen we deze kosten nog omlaag krijgen, ja dat is wel lastig, wij zullen daar naar kijken. Als onderdeel van de bezuinigingen zou je niet moeten zeggen dat je het toch nog iets meer temporeert, dat je nog langer doorgaat met bepaalde wagens, dat zou je kunnen overwegen. Het vervelende is altijd dat als je langer doorgaat met een wagen je meer geld kwijt bent aan bijvoorbeeld onderhoud, dus daar zitten ook nadelen aan. Dit is de term tractie, misschien moeten we een andere term verzinnen voor tractie, want het is niet voor iedereen meteen helder. Dan het punt van de anticipatie op uitgaven. De heer Borm heeft het ook al een paar keer aangehaald volgens mij, over de WODV, wij hebben de vorige keer in de begroting bezuinigingen op de WODV gezet, waarbij wij hebben gezegd wij willen € 400.000,00 bezuinigen. Dat moet conform de bijdrageverordening 100, 200, 300, 400 zijn. Zo zit dat ook in de begroting en het zou kunnen zijn, maar goed dat moeten we echt afwachten, dat dat meevalt in ieder geval voor 2019. Staat de provincie dan toe om toch al hoger te gaan begroten, ik heb het niet expliciet met de provincie besproken, ik wil dat best nog even expliciet met de provincie bespreken, maar het zou wel raar zijn als wij een eigen begrotingssystematiek hanteren hier om via die bijdrageverordening daar dan weer vanaf te wijken. Ik zal het bespreken, maar wij hebben nu eenmaal deze begrotingssystematiek en om daar nu weer vanaf te wijken lijkt me wat lastig. De Woonvisie daar komt wethouder De Ridder zo op terug. Er is verwezen naar het raadsbesluit, maar nu loop ik wat vooruit, in ieder geval vragen over de afvalstoffenheffing ook van GroenLinks is een vraag geweest over, of nee dat was het reinigen van het strand, daar is een vraag over gesteld. Er is wel een vraag over gesteld en dan loop ik even vooruit op een vraag van mijnheer Van Noort, ik begrijp, ik heb het net nog even vluchtig bekeken dat het gewoon wel bij elkaar optelt. Daar staan de uitgaven voor de afvalstoffenheffing als eerste genoemd en vervolgens de dekking en dat telt wel echt op, wij hebben het nog even gecheckt maar het is heel goed dat u het aanstipt, maar het komt echt overeen met de cijfers zoals die hier in de kadernota staan. Dan kom ik toch wel weer bij mijnheer Van Sloten, die heeft aangegeven dat de bezuinigingen realistisch moeten zijn, ik heb het net ook al even genoemd. U heeft gewezen op twee lastige bezuinigingen, ze moeten gewoon mee met de volgende bezuinigingen, we gaan daar echt ook graag met u over in gesprek, dat wij gewoon realistische bezuinigingen hebben, want ja wat we moeten bezuinigen dat moeten we ook kunnen waarmaken. Dan het CDA over de exploitatie die rond is, goede punten worden genoemd, verwijst ook naar het Gemeentekantoor, daar heb ik denk ik net het nodige over gezegd en de Wassenaarse Reddingsbrigade. Ja, de Wassenaarse Reddingsbrigade, of dat voor 2020 bedoelt mijnheer Everard denk ik, geregeld is. Wij hebben daar ook al eerder dit jaar gesprekken over gehad met de Wassenaarse Reddingsbrigade. Die containers zijn eigenlijk bijna op, maar goed het was op deze korte termijn niet mogelijk om een vervangingsinvestering te doen dus er wordt nu alles op alles gezet en volgens mij kan dat ook, als de raad akkoord gaat met deze voorstellen, dan is er sprake van een vervangingsinvestering en dan wordt daar, daar zijn ook al nauwe gesprekken over met de Wassenaarse Reddingsbrigade, om te zorgen dat er vanaf 2020 gewoon fatsoenlijke huisvesting is, dus dat ligt op koers.

Dan de Meicirculaire, daar wordt naar verwezen door de mijnheer Van Noort, waarom die niet verwerkt is. Dat is gewoon niet mogelijk want die komt op 31 mei binnen en deze kadernota dat is een heel traject waarmee we vanaf april beginnen. Wij hebben geprobeerd dat zo spoedig mogelijk te verwerken, wij hebben dat ook in ieder geval voor deze kadernota aan u doorgegeven, maar je krijgt zo'n formulier van een paar honderd bladzijden, dat je vanuit het Gemeentefonds krijgt, moet vervolgens helemaal worden doorgerekend, dus het is niet zo dat dit heel even snel is opgeschreven, maar we hebben ons best gedaan en de problematiek is er nog ietsje groter door geworden helaas. De tractie heb ik over verteld, beheerplannen. Mijnheer Hendrickx heeft gevraagd over de 50%-50%, in hoeverre dat haalbaar is. Dat heb ik u aangegeven, wij gaan graag in gesprek ook met de raad over de bezuinigingen in de komende tijd, wij denken dat het haalbaar is. Jeugdzorg komt zo direct terug bij mijn collega-wethouders. De gemeenschappelijke regelingen daar is ook nog een vraag over gesteld, zijn die kosten beheersbaar? Ik vind dat wel een aandachtspunt, want die gemeenschappelijke regelingen is ook een externe ontwikkeling, wij bespreken dat hier met elkaar bij de zienswijzenprocedures, de commissievergadering waar we dit onder elkaar bespreken en je ziet gewoon dat dat fors negatief is. Nu wordt er wel een kadernota opgesteld voor de gemeenschappelijke regelingen, dus daar houden de gemeenschappelijke regelingen zich wel enigszins aan, met cao-stijgingen, met inflatiestijgingen et cetera, maar ik denk dat dat wel een aandachtspunt is. Wij hebben al eerder gesproken over de WODV, die hogere kosten worden voornamelijk veroorzaakt door de hoge pensioenpremies, dat moet gewoon worden verwerkt dus ja je bent daarvan afhankelijk, maar het is wel een aandachtspunt. Op sommige gemeenschappelijke regelingen heb je maar beperkt invloed, maar het is wel van behoorlijke impact op je begroting. De kapitaallasten, daar zit één punt inderdaad waar een vrijval van kapitaallasten is, A16 is dat, volgens mij heeft mijnheer Hendrickx daar ook naar gevraagd, die vrijval van kapitaallasten dat is een systematiek of bepaalde afschrijvingsperioden afgelopen zijn, of bepaalde investeringen toch niet anders zijn uitgevallen of inderdaad niet gedaan zijn, daar komt dit uit voort en het is heel gebruikelijk dat je dat elk jaar hebt. De investeringen naar de toekomst, daarvan ga je nu niet zeggen dat schuif je allemaal door naar de toekomst, wij hebben zuivere besluitvormingsprocedures en het is de systematiek dat als een investering wordt gedaan, dat deze één jaar later in de kapitaallasten wordt verwerkt of dat het in de kadernota wordt verwerkt, dus als wij een investering in 2021 doen dan zit die vanaf 2022 pas in de begroting. Ik denk dat de meeste punten...

De **voorzitter**: Dan heb ik nog een vraag voor de wethouder van mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter, wederom dank u wel. Ik vrees dat ik u nog maar een week mag bedanken, ik hoop dat ik het ook voldoende heb gedaan. Een paar vragen zijn er doorheen geschoten. Eén vraag was toch een inzichtsvraag, heeft u dit zien aankomen was mijn tweede vraag. De vraag daaraan gekoppeld, was het niet beter geweest wanneer we daarvoor, als u zegt ja sinds vorige week weten we ineens dat de toekomst er een stuk minder geurig en kleurig uitziet dan kan ik me iets voorstellen, maar als u dat al langere tijd weet dan vraag ik mij af of u deze gelegenheid niet had moeten benutten om daar met de raad in debat over te gaan, om in ieder geval een richting, het is geen begroting maar een richting. Die twee vragen staan nog. En waar ik mij zorgen over maak is, u begon daarmee en u heeft het een aantal keren herhaald, de ontwikkelingen van kosten van buiten. Ik ben daar altijd heel allergisch voor want dan heeft een ander de fouten gemaakt, dan heeft een ander een aantal dingen gedaan en dan vraag ik mij wel af in welke mate u als college, niet als persoon, maar als college in control bent van de ontwikkelingen die zich voordoen in de loop van een jaar, zowel in termen van governance, wat wordt er besloten binnen gemeenschappelijke regelingen, als in termen van welke ontwikkelingen zijn er binnen gemeenschappelijke regelingen op financieel-economisch vlak. Wij zien dat er, zeker richting de WODV, steeds meer geld gaat en daar hebben we een dikke vinger in de pap, nog steeds meer geld gaat naar gemeenschappelijke regelingen, wij zien dat Avalax € 600.000,00 duurder wordt, wat een prijsverhoging is van ongeveer 20% en waar wij 4% aandelen hebben en dus eigenlijk ook niks te zeggen hebben, dus in welke mate kunnen wij erop vertrouwen en heeft u het vertrouwen dat wij niet jaar op jaar verrast gaan worden door allerlei ontwikkelingen die zich hier voordoen, dat is de volgende vraag die ik graag nog van u terug zou willen krijgen. Er zat één flauwe vraag bij, die laat ik maar zitten. De WODV, daar komt weer € 300.000,00 bij. Valt het uit te leggen waarom er € 300.000,00 naast de loonsverhogingen, die terecht zijn, daar heb ik geen enkele discussie over, pensioenverplichtingen en dergelijke, valt dat uit te leggen. Ten slotte de laatste vraag is ja toch, u zegt keurig dat als je in één jaar iets investeert dan ga je de volgende jaren lasten dragen, helemaal me eens, een abc'tje, propedeuse. Het punt is, u neemt de beslissing om in een bepaald jaar te investeren, waardoor pas het jaar daarna, wat toevallig aan de andere kant van de verkiezingen ligt, de afschrijvingen voor de kaken gaan komen. Kijk eens we hebben dit gedaan, we hebben dat gedaan, we hebben zus gedaan, dat we € 1 miljoen meer afschrijvingen hebben het volgend jaar waar wat bezuinigingen tegenover staan maar die zijn niet hard, meer met mensen, minder met

papier of andersom, in die zin is mijn vraag concreet, zit hier tactisch gedrag achter of is het in de procesgang niet anders mogelijk dan in het laatste jaar van dit college die investeringen te doen.

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **Schokker**: Om met de laatste vraag te beginnen voorzitter, er ziet hier geen tactisch gedrag achter. Dan de twee andere vragen, zijn we verrast is de eerste vraag. Je ziet dit zich eigenlijk ontwikkelen gedurende het jaar. Je begint in maart met deze kadernota en dan druppelen geleidelijk aan de cijfers binnen en dan weet je dat dit nog wel eens erger kan worden door een Gemeentefonds en je weet natuurlijk ook al een tijdje dat die cao-stijging eraan zit te komen, die Avalexverhoging heb ik volgens mij al voor de eerste keer in de raad van februari gemeld, dus we weten op een aantal punten dat het eraan zit te komen, dat proberen we vervolgens hier ook in te verwerken, dus ja is het antwoord op weten we dat het eraan zit te komen. We weten dus dat het eraan zit te komen. Wat de stijging van de WODV betreft, die hebben we ook al eerder besproken, dus in die zin is die ook niet nieuw hier, dat is de stijging veroorzaakt door hogere pensioenpremies en door een aanpassing van de topstructuur binnen de WODV, dat zijn de antwoorden op deze twee vragen.

De **voorzitter**: Ik zou zeggen de laatste keer mijnheer Hendrickx, want ..

De heer **Hendrickx**: Ja, voor het donker thuis hè. Ik heb moeite met deze redenering, het was al langer aan de orde en nogmaals we gaan nu met de begroting pas kijken hoe we ermee omgaan, dan moeten we een zomer wachten. De raad is laat geïnformeerd over ontwikkelingen en laat ik daar tussen haken bij zetten een jaar geleden zagen wij deze ontwikkelingen aankomen, maar daar werd dan op een andere manier mee omgegaan, dat is 1. 2, het moment dat u meer tijd heeft en kennelijk heeft u een ontwikkeling waargenomen waaruit geëxtrapoleerd een aantal conclusies getrokken kan worden, had u dan toch niet juist bij de behandeling van deze kadernota het moment moeten aangrijpen om daadwerkelijk die discussie over iets wat niet onbelangrijk is, wat eigenlijk heel belangrijk is, hier aan te zwengelen in plaats van te laten liggen tot de begroting. Dit is een richtingenkwesitie en dan zeg ik ook op een gegeven moment wat ik daarstraks al zei, en dan heb ik mijn laatste zin gezegd, je wilt het dorp wat je wilt en daar hangt een prijskaartje aan en de discussie had erover moeten zijn wat voor een dorp willen we en welk prijskaartje. Nu komen we erachter dat we tekortkomen en gaan we een beetje invullen bij de begroting. Ik vind dat heel jammer, een gemiste kans.

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **Schokker**: Volgens mij hebben wij deze punten net ook al gehad.

De **voorzitter**: Mijnheer Everard.

De heer **Everard**: Voorzitter, dank u wel. Ik had ook een vraag gesteld die er mede toe geleid heeft dat onze collega Paulides al naar huis is gegaan, maar ik meen het echt heel serieus en dat heeft ook wel een beetje hiermee te maken. Ik heb de suggestie gedaan om een snelle kerntakendiscussie te doen, dus niet maandenlang, maar één, twee maanden in twee sessies. Juist ook gezien wat we de afgelopen periode ook met de hele raad hebben gedaan, vind ik dit ook echt erbij horen. Ik zou wel graag weten, want ik heb daar gewoon tot nu toe niets van gehoord van de wethouder van Financiën, of het college ook bereid is om zoiets te organiseren, in één, twee sessies gewoon de kerntakendiscussie met elkaar te hebben, wat moeten we nu absoluut blijven doen, waar zijn we wettelijk toe verplicht, wat niet, wat kunnen we iets anders doen, wat kunnen we op een andere manier doen, wat kunnen we misschien elders onderbrengen, maar ook waar staan we voor. Dat zijn wel de dingen die in zo'n kerntakendiscussie, ik heb er ooit een meegemaakt hier, heel lang geleden, maar het was wel heel goed.

Wethouder **Schokker**: Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Ik voel een onderzoek aankomen.

Wethouder **Schokker**: Nee, laten we dat...

De heer **Everard**: Mijnheer de voorzitter, dat gaan we niet doen, we gaan het gewoon met elkaar doen.

Wethouder **Schokker**: Ik heb net ook al aangegeven dat we graag in gesprek hierover gaan met de raad, het college is uiteraard bereid om dit met de hele raad te faciliteren om daarover te spreken, dus ja.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Doeveren wil ook nog een vraag stellen aan de wethouder van Financiën.

De heer **Van Doeveren**: Ja, omdat de wethouder zojuist suggereerde dat hij door zijn vragen heen was. Eén vraag nog over Avalex, die was blijven liggen. Bij het raadsbesluit zit een bepaald kader hoe we het gaan dekken. Ik heb gezegd: het is positief dat er een sluitende dekking ligt, ik geef wel mee en de wethouder weet dat, dat wij natuurlijk nog met voorstellen komen als VVD-fractie bij de volgende raadsvergadering over Avalex, dus dat we daarmee hier het kader vaststellen maar dat de invulling daarvan nog kan afhangen van de amendementen en voorstellen die we dan zullen indienen met onze woordvoerder.

De **voorzitter**: Dat was al een soort stemverklaring eigenlijk. Wethouder, nog een reactie?

Wethouder **Schokker**: Volgens mij hebben wij dit vorige week ook uitgebreid besproken met mijnheer Borm, dus ik denk dat het amendement dat er eventueel aankomt, dat we dat gewoon dan moeten bespreken. Dit zijn nu de kaders, vervolgens moet dit worden verwerkt in de begroting, dus als er een aanpassing plaatsvindt door dat amendement, dan wordt het gewoon in de begroting verwerkt.

De **voorzitter**: Dank. Dan geef ik het woord aan wethouder Klaver.

Wethouder **Klaver**: Dank u wel voorzitter, geachte leden van de raad. Ik wilde graag ook het rijtje afgaan met uw inbreng, te beginnen bij mijnheer Weyn. U vroeg: hoe staat het met de N44. Over de afgelopen maanden heb ik heel veel gesprekken gevoerd, ik ben op zoek gegaan naar de personen die ertoe doen en ik merk dat er erkenning en begrip komt voor onze situatie hier en ik merk ook dat er bereidheid is bij de mensen die ertoe doen om met ons mee te denken. Maar we moeten verder denken dan alleen maar kijken naar de verkeersgetallen en verder kijken dan alleen maar de oplossing, we moeten op zoek gaan naar een inzetten op een innovatieve visie op de regio, een innovatieve manier van samenwerken en een innovatieve manier van financiering en met dat totaalplaatje, met meerdere stakeholders die hieraan meewerken denk ik dat wij stappen kunnen zetten. U krijgt van mij in september een plan van aanpak hoe wij hier verder invulling aan gaan geven. U kwam ook, mijnheer Weyn, met de vraag over het marktbeleid en evenzeer het CDA had daar een opmerking over. Een landelijke trend, heel vervelend, we gaan op een andere manier winkelen en de traditionele markten hebben daaronder te lijden, maar dat laat onverlet dat wij nog wel moeten proberen om daar een nieuwe draai aan te geven. U gaf al aan de Puur Natuur Markt één keer in de maand is wel succesvol en slaat aan, dus wij gaan zeker in gesprek met de marktmeester van de weekmarkt en ook de verbinding leggen met de marktmeester van de Puur Natuur Markt, want daar zijn ook ideeën op te halen. Wij kunnen zelf ook betere verwijzingen in het dorp doen. Daar moeten we ook over nadenken, de markt moet goed vindbaar zijn en een andere suggestie is om misschien ook met de marktmeester te gaan praten en te kijken of we in de zomer een meer toeristische markt kunnen realiseren, dat daar ook meer klandizie vandaan kan komen, dus daar gaan wij mee aan het werk. De PvdA, mijnheer Van Noort, u kwam met de suggestie om naar aanleiding van de begrotingsscan ook te kijken naar de beheerplannen, gaan we doen, 2020 staan ze op de rit, we zijn er al mee begonnen, maar dat vergt nog wel wat werk. Dan ook nog de suggestie om te kijken naar alternatieven voor het openbaar toilet, ik heb de motie al kunnen lezen in de agenda en ik denk dat het een hele goede suggestie is om ook te gaan kijken naar al bestaande voorzieningen, maar we willen natuurlijk wel bereiken dat de voorziening echt toegankelijk is voor ieder, dus wij willen daar graag naar kijken of wij een efficiëntere manier van de besteding van die gelden kunnen realiseren.

De **voorzitter**: Een interruptie van mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter dank u wel. Die is niet gericht naar de wethouder. In zijn algemeenheid, ik meld mij af, ik vind het mooi geweest, maar deze sessie is voor mij klaar. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank. Wethouder, u kunt verdergaan.

Wethouder **Klaver**: Voorzitter dan wilde ik graag nog ingaan op de vraag van mijnheer Van Sloten over het reinigen van het strand. Even een klein stukje geschiedenis over de strandreiniging, wij

hadden onze eigen beachcleaner, die is op dus wij moesten op een nieuwe manier kijken naar het strand. Wij hebben gekeken is het de moeite waard om weer een nieuwe tractie zelf aan te schaffen of het uit te besteden en aan te besteden. Daarnaast hebben wij ook een landelijke beoordeling gekregen dat wij niet het schoonste strand zijn en willen wij onze blauwe vlag behouden...

De **voorzitter**: Een interruptie van mijnheer Van Sloten.

De heer **Van Sloten**: Ik heb geen vraag gesteld over de reiniging van het strand. Ik sluit mij een beetje aan bij mijnheer Hendrickx, wij gaan nu in op allemaal losse puntjes en dat is allemaal naar aanleiding van de kadernota. Ik heb geen vraag gesteld over de reiniging van het strand, want dat staat gewoon in het stuk waarom het nodig is, dus het kan, ik kan niet inzien wat de gevolgen zijn als we dit gaan doen, dat is een constatering van mij. Ik hoef niet te weten of het nu nodig is, een blauwe vlag of met wat voor een apparaat we dat gaan doen, het maakt me allemaal niet uit. Hetzelfde is eigenlijk op het niveau van die marktgelden. Er wordt geconstateerd in het stuk: het gaat omlaag. Oké, dat is een constatering, maar ik hoor een visie nu van de wethouder van dat willen we graag gaan veranderen, dát had ik dan graag in het stuk willen zien, dat is dan een uitgangspunt. We constateren dat het omlaaggaat maar we willen het aanpassen dus we hebben misschien wel geld nodig om dat omhoog te gooien. Dat zijn visies, ik wil niet naar aanleiding van de kadernota een bijpraatsessie hebben van wat het college van plan is, dat zal allemaal wel. U gaat nu een hele uitleg geven over het strand, heb ik niet gevraagd, wil ik ook niet weten, kan ik gewoon zelf lezen.

De **voorzitter**: Wethouder, u mag verdergaan.

Wethouder **Klaver**: Nou ja toch zou ik wel van de gelegenheid gebruik willen maken. Het zijn structurele kosten die in oktober op de begroting naar voren gaan komen en u gaat daarover en u gaat erover of u die structureel wilt ophogen of niet. Het gaat erom of u, wat is het resultaat ervan, houden wij de Blauwe Vlag en de Quality Coast en krijgen wij een mooi schoon strand, wat nu ervaren wordt ook door de bezoekers, dat heel plezierig is en heel schoon, of krijgen wij een niet zo'n netjes strand met veel zwerfafval. Dat zijn de keuzes die u moet maken en ik wil het graag aan u uitleggen, zodat u weet welke besluiten u kunt gaan nemen. Voorzitter, naar mijn idee heb ik in ieder geval een aantal punten die aangehaald zijn in de eerste termijn, aangetipt en dan wil ik het hierbij laten.

De **voorzitter**: Dank. Dan geef ik het woord aan wethouder Zweerts de Jong. Eigenlijk is het appel vanuit de raad houdt u het kort, als ik het goed heb begrepen.

Wethouder **Zweerts de Jong**: Dank u wel voorzitter. Ik zal ingaan op de vragen die gesteld zijn door de verschillende raadsleden en dat ging met name natuurlijk over de jeugdzorg. Zoals we in de voorbespreking van de commissie Sociaal Domein min of meer beloofd hebben, hebben wij echt een poging gedaan om dat vandaag naar u toe te laten komen. Ik besef dat dat laat is, het Plan van Aanpak Jeugd, maar ik denk dat het voor u al goed is om te zien dat wij inzien dat dit echt een groot probleem is, dat is het niet alleen voor onze gemeente, maar het is een landelijk probleem. Het is een feit natuurlijk dat wij iets over de schutting hebben gekregen, wat later echt veel meer geld bleek te kosten. Ik denk dat als ik mijn persoonlijke mening mag geven hierover, dat ook bij de provincie waar eerder de jeugdzorg lag, het veel meer geld kostte dan dat eigenlijk op dat moment opgeschreven is en aan de gemeenten is herverdeeld, maar dat terzijde. Daarom heb ik, toen wij zagen dat het door ging stijgen, we hadden een beetje een vaste stijging van die € 500.000,00 waar we de afgelopen jaren mee opgeplust hebben en als we nu weer zien dat het toch nog verder gaat stijgen, wij hebben in het plan van aanpak ook aangegeven waar dat aan ligt, hebben wij eigenlijk direct geacteerd door te zeggen wij gaan meteen een Plan van Aanpak Jeugd maken, ook om te proberen dat de komende jaren weer om te buigen. Dus een van de vragen was: gaan we de hele problematiek aanpakken, mijnheer Everard verwees ernaar. In eerste instantie is het mijn streven om op € 3,5 miljoen te blijven. Het is zo dat wij ongeveer een vast bedrag hebben van € 3 miljoen uit het Gemeentefonds, want je kunt het ook niet meer herleiden, maar dat is wat wij in het begin kregen en wij zien dat wij eigenlijk op dit moment vast € 500.000,00 nodig hebben en we zien ook dat het nu stijgt en daarom willen wij eigenlijk kijken van, wij willen terug naar die vaste kosten. Ik ben het met u eens dat ik het liefst helemaal geen geld uit zou geven aan jeugdzorg, maar dat is wishful thinking, ik gun geen enkel kind in de jeugdzorg. U ziet aan het plan van aanpak en ik zou het heel leuk vinden om een keer in de commissie daar met u over te wisselen, hoe de inhoud van het plan van aanpak bij u is geland, want dat vind ik wel interessant om dat een keer met u te bespreken. Ik heb een vraag gekregen over de bezuiniging van de Openbare Bibliotheek Voorschoten-Wassenaar. Ik heb met u afgesproken in oktober en december 2018 dat wij zouden kijken waar de taken van de bibliotheek liggen op het participatievlak, dat ik met u een

bezuiniging zou halen uit de Participatiewet. Wij hebben afgelopen jaar ook het participatie- en re-integratiebeleid ingediend, waarin we het afgelopen jaar heel hard hebben gewerkt om met een arbeidsmarkt in te zetten op het verlagen van de BUIG-gelden en de participatiegelden. Ik moet eerlijk zeggen met medewerking van heel veel ondernemers in Wassenaar, het is echt goed om te zien hoeveel bedrijven bereid zijn om mensen op te nemen uit onze bijstand, dus ik moet eigenlijk hier ook dankzeggen dat de ondernemers in Wassenaar zoveel mensen hebben opgenomen uit de bijstand dat wij daardoor eigenlijk ook structureel zien, ook met de rijksmiddelen die wij krijgen, dat wij de participatiegelden deels kunnen inzetten voor de bibliotheek. Wij gaan het ook zo aan u laten zien door een scheiding te maken in de subsidie van de bibliotheek tussen veld 5 en veld 6. Kerkehout, het plan van Kerkehout, waarom staat het er nog niet in. Ik heb het plan uitgebreid met hen besproken, ik ben ook zeer met hen in bespreking steeds, wij stellen ons daar tot nu toe ook heel positief tegenover op. Wij hebben gekeken of het al op de Investeringsagenda kon. Op dit moment hebben wij van hen nog geen echte goede onderbouwing gekregen van de financiën die van de gemeente worden gevraagd. Ik hoop eigenlijk ook dat dat nul is, want wij hebben wel een verantwoordelijkheid, gezien de velden, en daar willen wij best naar kijken, maar het plan zelf, ik zou het heel mooi vinden als dat uiteindelijk op nul zou komen. Daar wilde ik het bij laten voorzitter.

De **voorzitter**: De heer Weyn heeft nog een vraag aan de wethouder.

De heer **Weyn**: Dank u voorzitter. Het was meer eigenlijk als voorbeeld bedoeld, waar een burger-initiatief tussen de buurtvereniging en de sportvereniging kan leiden tot een mooie uitkomst. Inderdaad wat wij afgelopen zaterdag begrepen is dat er op dit moment geen investering wordt gevraagd, maar een bijdrage in het voortbrengen, maar nogmaals het is niet een pleidooi om dit alvast op de Investeringsagenda te zetten, maar meer in het kader ook van participatie waar initiatieven van burgers, waar de overheid iets terugtreedt, heel veel kunnen bereiken.

Wethouder **Zweerts de Jong**: U vroeg aan mij waarom het er niet op stond, dus dat was eigenlijk uw vraag die ik wilde beantwoorden, maar dank u wel.

De **voorzitter**: Dank wethouder Zweerts de Jong. Dan het woord aan wethouder De Ridder.

Wethouder **De Ridder**: Dank u voorzitter. Ik heb uit alle bijdragen vier onderdelen uit mijn portefeuille gehoord en daar wil ik even kort op reageren. Om te beginnen het Integrale Huisvestingsplan, dank voor de complimenten daarvoor, het is ook een mooi stuk geworden en het is ook denk ik als het gaat om een gedegen beleid, mooi om een stuk te hebben dat zestien jaar vooruitkijkt waardoor u weet welke investeringen u de komende zestien jaar moet doen om de onderwijshuisvesting op peil te houden. Internationaal onderwijs is onderdeel van het onderwijs van Wassenaar en zoals ook al door Lokaal Wassenaar! gememoreerd, een belangrijk onderdeel, het is een belangrijke bijdrage aan het voorzieningenniveau van Wassenaar. Met betrekking tot de vraag van het CDA, in de commissie is ook uitgewisseld dat de regels die wij hebben voor het huisvesten van onderwijs, niet zo heel veel alternatieven beslaan voor de huidige noodhuisvesting, zoals dat voorgesteld is. Ook de school heeft aangegeven dat er een belangrijke meerwaarde zit in de uitwisseling tussen de bestaande school en het internationaal onderwijs dat na de vakantie gaat starten. Dan over de Warenar, ik blijf even bij het CDA, zoals er meerdere wegen naar Rome zijn, zijn er ook meerdere scenario's om te komen tot de invulling van de opdracht zoals die in het coalitieakkoord staat, namelijk behoud van een theaterfunctie waarbij er na een eenmalige investering geen afhankelijkheid meer is van een subsidie van de gemeente. Er is één scenario dat met stip op 1 staat en dat is het scenario dat eigenlijk bij u al lang bekend is, namelijk van de Stichting Beheer Warenar, om de Warenar over te nemen met behoud van theaterfunctie. Daar moeten goede afspraken over worden gemaakt. Zoals u weet heeft de Brink Groep een onderzoek gedaan naar dat scenario en daar nog wat voetangels en klemmen bij ontdekt. Wij zijn nu aan het kijken of we die uit de weg kunnen helpen, en ja daar hebben we de kerk ook bij nodig. Dan de burgerparticipatie, dat was de afgelopen week aan de orde in de commissie naar aanleiding van de consultatiebrief en daar heb ik gemerkt dat er brede steun is voor burgerparticipatie en overheidsparticipatie en een gestructureerde manier om dat aan te pakken, zodat wij beter kunnen gaan samenwerken met inwoners. Dat vraagt een andere manier van werken. Vanavond geeft u duidelijk aan dat u vindt dat wij dat moeten doen met bestaande middelen, met andere woorden u legt ons eigenlijk een nieuwe bezuiniging op. Dat is een opgave waar wij dan als college mee moeten werken en wij zullen het geld dat nodig is om die cultuurverandering op gang te brengen voor elkaar zien te krijgen. Alleen het amendement dat is ingediend daar begrijp ik niets van, want daarmee schrappt u eigenlijk het hele nieuwe beleid en daarmee zou u alles om zeep helpen. Ik denk niet dat dat de bedoeling is, dus ik wil u vragen om daar nog even naar te kijken. Inhoudelijk als het gaat om burgerparticipatie wil ik mijnheer Van Noort danken voor zijn suggestie. Tot slot wonen, een Woonvisie is dat

nou zo nodig? Ja, een Woonvisie is nodig. Wij hebben de Woningwet en die vraagt dat wij prestatieafspraken maken met de woningcorporaties en die prestatieafspraken hebben een grond in de Woonvisie en ja wij hebben een Woonvisie, maar die moet je natuurlijk af en toe wel actualiseren en zo ook wij hier. Niet alleen omdat het goed is om af en toe te kijken van klopt het nog wat er staat, maar de wet is ook gewijzigd. Wij hebben nieuwe opgaven gekregen. Ik noem maar de woonwagens die vrij recent zijn en wij werken ook regionaal samen en ook daar is het een en ander in veranderd. Het is gewoon goed om opnieuw te kijken wat onze Woonvisie is en ja de middelen die wij op dit moment hebben, wij hebben één medewerker Wonen parttime en die is eigenlijk nauwelijks in staat om binnen de bestaande uren die er beschikbaar zijn het reguliere werk te doen en daardoor kan niet óók gewerkt worden aan een nieuwe Woonvisie, ook niet als dat een quickscan betreft, dus daar hebben we extra middelen voor nodig. De opgave zoals ik die van u begrijp is dat wij het zo sober en zo zuinig mogelijk moeten doen. Ik hoop dat u wel eraan mee wilt werken dat wij ook de inwoners betrekken bij het ontwikkelen van deze visie. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Dan de laatste wethouder en dat is wethouder Wassenaar. Ik geloof niet dat er veel vragen aan u zijn gesteld, maar toch.

Wethouder **Wassenaar**: Nee voorzitter ik heb ook niet veel vragen genoteerd, maar toch een paar heel kort. Mijnheer Weyn vroeg naar de fasering van de Havenkade, het herinrichtingsplan. In het kader van de keuzes die we hebben moeten maken op het gebied van de investeringen is dit project als volwaardig uit te voeren in de komende begrotingsjaren afgefallen en wij moeten daar gewoon de volgende keer weer eens naar kijken aan de hand van de middelen. Dat neemt niet weg dat er niks kan gebeuren, wij gaan wel door met het bestemmingsplan, dat biedt bredere mogelijkheden waar er, door ondernemers particulier initiatief, locaties tot ontwikkeling zouden kunnen komen en dan zou dat aanleiding zijn om in een deal of het naar voren trekken van onze investeringsgelden, te kijken of wij daar toch gefaseerd iets kunnen gaan doen. Wij blijven daar wel actief op maar beheerst en niet in de volle investering. Ik sluit mij aan bij de woorden van mijn collega De Ridder als het gaat om de Woonvisie. De Woonvisie die wij hebben heeft ook maar een onderzoekshorizon tot 2020 en de vinger aan de pols houden is ook belangrijk voor de woningbouw, aansluitend op de € 720,00 huur en de duurdere huursector. VVD en meer fracties, wie was dat, doet er niet toe, er werd gesproken over, D66 was het, er werd gesproken over de actualisering van het overzicht bouwlocaties, de woningbouwprogrammering, ja dat is ook een beetje een probleem van capaciteit, bij de Buurtvereniging Oostdorp & Omgeving (O&O)-discussie werd het ook verbreed tot betrek ook het maatschappelijk vastgoed erbij. Ik steun dat, wij moeten daar integraal naar kijken, maar in verband met capaciteit en middelen hebben wij ervoor gekozen om dat gefaseerd te doen. U kunt dus in september, oktober van ons een geactualiseerd overzicht verwachten, waarin wij de zaken beschouwen op wat wij daar aan bouwproductie verwachten te hebben, gerelateerd aan mogelijk gebruik voor sociaal-culturele activiteiten. Aan de hand van die notitie kunnen wij gaan bepalen of er verder onderzoek nodig is. Er is een lichte allergie ontstaan op onderzoek, daar moeten wij het dan maar even over hebben, want het is ook heel belangrijk om na te gaan welke woningen je daar wilt hebben en wat is de capaciteit bouwmassa en dat soort dingen, daar moet vaak wat breder naar gekeken worden zeker als er ook over de kansen voor maatschappelijk vastgoed wordt gesproken.

De **voorzitter**: Een vraag van mijnheer Wassenaar, een vraag van mijnheer Bloemendaal. Al die steden ook door elkaar, dat is ook ..

De heer **Bloemendaal**: Dat is ook de enige reden waarom ik in Wassenaar ben gaan wonen, om de vijand in verwarring te brengen en dat is dus gelukt. Ik zal u een andere anekdote besparen uit mijn vorige leven. Ik ben u heel dankbaar, want u brengt wonen en bouwen in dit antwoord bij elkaar en ik hoor u ook wethouder Zweerts de Jong op uw bagagedrager meenemen. Nu mis ik er nog één en dat is de wethouder van vastgoed die we alleen maar lastiggefallen hebben met zijn financiële rol, maar nu doe ik het toch lekker via u, want dat is nu juist de man die de sleutel in handen heeft met al zijn gebouwen en al zijn accommodaties. Als er een stokstaartjesfamilie rondwaart hier in het dorp en die wil als een gek dat pand neerzetten, ja dat kan niet op die rotonde bij Albert Heijn, misschien gaan ze dat nog doen ten einde raad, maar waar gaan de mensen nu heen met dat plan. Dus dan zou het misschien kunnen zijn dat die integraliteit waar ik zo om gesmeekt heb, aldoor al, op 1 april 2019 mij daar zelfs druk over gemaakt heb, de PvdA op mijn wagen heb weten te trekken of zij mij, ik zal verder in het midden laten wie wie het meeste opgewonden heeft van ons tweeën, maar wanneer gaat u nou die integraliteit, collegialiteit benaderen en het samen nemen. Want straks wordt dat gebouw van die stokstaartjes ergens neergezet en dan zeggen we na verloop van tijd ja dat had toch maar op die rotonde gedaan moeten worden, dus ik hoop dat mijn vraag echt aankomt.

De **voorzitter**: De vraag is helder. Wethouder.

Wethouder **Wassenaar**: Wij kennen collegiale verantwoordelijkheid voorzitter en het is helder. Ik meende ook gezegd te hebben dat ik de vraag om integraliteit steun, zoals mijnheer Bloemendaal die heeft ingebracht. Op de lijst zoals we die nu kennen staat ook al veel gemeentelijk vastgoed als potentiële locaties, dus ik kan u geruststellen dat komt helemaal goed, wij zullen ook de collega Financiën, verantwoordelijk voor vastgoed, hierbij betrekken. Voorzitter, de laatste vraag die ik heb genoteerd dat was de vraag van mijnheer Van Noort, waar komt nu toch dat herstel van die kades vandaan. Wij zijn bezig om de zaak goed in beeld te krijgen op het onderhoud, niet alleen van gebouwen, maar ook van zaken die nog niet eerder in beeld zijn geweest en daar zijn we in dit geval tegenaan gelopen. Omdat het ook een belangrijk element is in het herinrichtingsplan en de ideeën, de visies die wij daar voor het havengebied hebben, is dit iets wat eerst moet gebeuren. Het een relatief kleine investering op het totaal, maar het is wel noodzakelijk, dus daar komt het vandaan. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Daarmee beëindig ik de eerste termijn. Mijn gevoel is dat er niet een hele lange tweede termijn noodzakelijk is alvorens wij de moties en het amendement als die worden ingediend in stemming brengen, maar het kan aan mij liggen. Ik zou toch graag even een paar minuten willen pauzeren, dan kunnen u en ik toch even snel naar de bibliotheek. Over een paar minuten gaan we met de tweede termijn verder.

Schorsing

De **voorzitter**: Dames en heren ik heropen de vergadering. Ik kijk, ik weet niet of alle fracties opnieuw het woord willen, ik loop maar gewoon even het rijtje langs en als u daar behoefte aan heeft dan kunt u daar gebruik van maken en als u er geen behoefte aan heeft dan geeft u aan dat het niet hoeft. Ik had aan het begin van de eerste termijn gevraagd om ook alvast in de eerste termijn de motie of het amendement in te dienen. Er is wel een aantal mondeling aangekondigd, u heeft ze ook voor zover ze van tevoren zijn aangemeld in iBabs aangetroffen. Inmiddels ligt er hier een op de tafel, een VVD-motie met betrekking tot het toilet en ik zie nu dat er een motie van D66 is over burgerparticipatie, dus misschien is het handig of nu gelijk dan wel..., het is een amendement over burgerparticipatie en een motie over onderzoekstop. Zijn daarmee voor dit moment alle moties en amendementen ingeleverd, één amendement en drie moties begrijp ik? Dan kijk ik rond of u behoefte heeft aan een korte tweede termijn. Ik begin gewoon met mijnheer Weyn en u mag zelf aangeven of u daar gebruik van maakt in de tweede termijn.

De heer **Weyn**: Dank u voorzitter. Ik zal het kort houden. Wij hebben al aangegeven dat we in de kadernota qua beleid veel positiefs zien, een zorgpunt is de dekking en het is jammer dat dat op dit moment niet in de kadernota zit, maar so be it. Wij zien wel iets in, misschien niet echt als voorstel, maar wat de heer Van Sloten noemde, conform het vorige college dat voorheen een lijstje met bezuinigingen en optionele bezuinigingen met de raad had besproken, zodat we daar in wat bredere vorm over kunnen spreken. Dus als de wethouder die toezegging wil doen dan zou ik daar blij mee zijn. Ook al in de eerste termijn heb ik aangegeven, het CDA heeft dat ook genoemd, willen we structureel op orde komen dan moet er inderdaad ook een kerntakendiscussie komen, dus ik wil ook dat pleidooi dat ook door het CDA gedaan is, herhalen. Ik wil wethouder Klaver bedanken voor haar inzet voor de N44, ik had het eigenlijk genoemd als iets wat de aandacht moet blijven houden, maar ik vind het zeer goed dat de inzet die zij daarvoor doet mogelijk tot resultaat leidt en het innovatieve plan, dat is inderdaad zo, wij moeten oppassen dat we niet met een waterbed bezig zijn, hier drukken en elders oppoppen. Het openbaar toilet daar is een motie voor, wij steunen dat, ik denk dat dat gewoon een simpel standaardmodel moet zijn of een zelfservice met zo'n deurtje en daar moet dan een muntje in en dat is het. Geen moeilijke verbouwingen aan de bibliotheek, maar gewoon iets standards. Over de Woonvisie daar had wethouder De Ridder een opmerking over, dat er 0,5 fte is, misschien dat zij daar nog iets aan kan toevoegen, ik begreep van mijn collega Boon dat er in de bezetting twee posities in het budget zitten. Mocht daar dus 1,5 vacature zijn dan neem ik aan dat de gelden voor die anderhalve vacature ook kunnen worden gebruikt voor inhuur, als dat dan nodig is door gebrek aan menskracht voor deze Woonvisie, maar dat dat dan ook budgettair neutraal zal zijn. Dank u.

De **voorzitter**: Dank. Ik zie mijnheer Van Doeveren aanstalten maken, aan hem het woord.

De heer **Van Doeveren**: Voorzitter even vooraf. Wij hebben er als fractie wel moeite mee dat hier zomaar mensen weglopen voor stemming en moties, dat is wel heel apart, daarmee ontloopt u de stemmingen en ik denk niet dat je Wassenaar een goede dienst bewijst door een half debat te voe-

ren. Ik heb geen voorstellen gezien, de ene zei er is zo'n brede coalitie, het kost te veel geld omdat er veel te veel keuzes zijn en de ander zei er worden geen keuzes gemaakt. Volgens mij is geen van beide gek genoeg waar, we bespreken hier een kadernota waarin duidelijk staat wat het college wil, we weten hoe het gedekt gaat worden, in ieder geval wij weten wat onze verdeelsleutel voor de dekking wordt en dus is het heel logisch dat we gewoon over de voorstellen die er liggen met elkaar een debat hebben en ook over nut en noodzaak van die voorstellen, juist omdat er krapte is. Dat vooraf, ik laat het verder aan de voorzitter hoe hij omgaat met dat soort acties, maar ik wil het wel van mijn kant kwijt, dat moet niet de norm worden dat we zo met elkaar omgaan, ook niet richting de andere collega's. Dan wat betreft de tweede termijn inhoudelijk, ik heb een amendement over burgerparticipatie in combinatie met een motie van mijnheer Bloemendaal. Volgens mij is burgerparticipatie een brede opgave van het hele college, verschillende wethouders hebben ook al gezegd dat zij daar hun bijdrage aan gaan leveren, zoals bijvoorbeeld met de Omgevingswet heb ik net van wethouder Wassenaar gehoord, dus wij vinden het dan een goede gang van zaken om het integraal op te pakken. Het is vooral een andere manier van werken en niet zozeer een thema om extra geld voor vrij te maken in de begroting, er is ook binnen de bestaande voldoende ruimte om hier serieus mee aan de slag te gaan zoals we hebben afgesproken. Motie over het toilet, daar ga ik verder niets over zeggen, dat is een gezamenlijk project van mevrouw Van Deursen-van Gool en mijnheer Van Noort, dat ziet er heel goed uit. Avalax, ik ben blij met de toezegging dat de wethouder zich realiseert dat de kaders daar nog mogelijk voor worden aangepast. Gemeentekantoor hebben wij over getwijfeld, maar daar gaan wij akkoord met de toezegging van de wethouder dat we dat gewoon nog gaan bespreken. Het is logisch om wat te reserveren maar we gaan tegen die tijd, voordat de investering komt, nog met elkaar praten over hoe en wat, want daar heeft mijn fractie wel behoefte aan. Wat betreft de Woonvisie zeg ik eerlijk, ja zo licht mogelijk, alsjeblieft gewoon updaten. In het coalitieakkoord staat ook al hoe je dat kan doen. Mijnheer Everard heeft er al van alles over gezegd, mijnheer Bloemendaal heeft er van alles over gezegd, mijnheer Weyn heeft er van alles over gezegd, zelfs mijnheer Van Noort heeft er volgens mij van alles over gezegd, ik ben het met alle vier voorgaande sprekers eens kan ik even kortheidshalve zeggen, om het kort te houden. Ik twijfel daar, ik wil de wethouder wel echt toch even uitdagen om, want het is hier nu wel heel echt van ja voor alles is geld nodig en ik begrijp heus wel de beperkingen die er zijn, maar toch wel daar een serieuze reactie of met de vijfendertig vacatures die we hebben of de vijfentwintig die we er hebben, er echt geen ruimte voor kan worden gevonden en hoe je dat zo licht mogelijk kan inrichten, want een hele uitgebreide visie, wij zouden vooral behoefte hebben aan het A4'tje met wat we de komende drie jaar gaan doen, want de visie ligt er eigenlijk al. Dan wat betreft de frictiekosten, de vraag is prima beantwoord en ik dank ook de wethouder Sociaal Domein voor haar inzet om daar de noodzakelijke taakstelling en bezuinigingen te realiseren om het Sociaal Domein sterk en betaalbaar te houden. Ik dank u wel.

De **voorzitter**: Dank. Fractie Mulder niets? GroenLinksfractie, mijnheer Van Sloten.

De heer **Van Sloten**: Nu ga ik toch een vraag stellen, een hele korte vraag, een toezegging eigenlijk of we wat inzicht kunnen krijgen, net met die tractie is dat ook al gevraagd en het gaat over het Gemeentekantoor die kosten, ik wil graag een toezegging van de wethouder of wij inzicht kunnen krijgen hoe dat nu precies geregeld is binnen de WODV. Want inderdaad als je kijkt bij de begroting van Voorschoten, zij hebben € 800.000,00 opgenomen voor tractie, wij nemen € 2 miljoen op. Zij hebben een eigen Gemeentekantoor, wij hebben een eigen Gemeentekantoor. Hoe is dat precies geregeld met die verrekening van wat je inbrengt als gemeente. Dus als we daar eens inzicht in kunnen krijgen en ook dus inderdaad een oproep om duidelijkheid te krijgen over de dienstverlening die wij vragen en daarvoor betalen, of die ook daadwerkelijk wordt geleverd en of wij dat mee kunnen nemen in de begroting, dat we daar ook consequenties aan verbinden misschien. Als wij voor 2 fte betalen en wij krijgen een halve dan moeten wij dat ook ergens op een andere manier terugzien volgens mij. Dus graag de toezegging of wij daar inzicht in kunnen krijgen voor de begrotingsbehandeling.

De **voorzitter**: Een heldere vraag en volgens mij kan die gewoon met een ja beantwoord worden, dat is een voorschot. Mijnheer Everard van het CDA.

De heer **Everard**: Dank u wel voorzitter. Ik denk dat ik het ook kort kan houden. Dank voor alle antwoorden, deze waren overwegend heel verhelderend en soms ook heel beeldend hoe ons vastgoed erbij staat, dat maakt het soms ook wel weer iets zorgelijker met alle emmertjes en parapluutjes die het water tegen moeten houden. Voorzitter nogmaals ik ga niet mijn pleidooi herhalen, maar ik vind als je een zelfstandige gemeente bent, dan moet je ook echt gaan voor de kwaliteit, ook voor je mensen, ook voor je medewerkers en daar horen ook gewoon goede werkplekken bij, blijven uitstellen is gewoon zinloos. Voorzitter, alleen ik ga hier niet vanavond discussiëren over de capaciteit in de organisatie, ik heb daar al een paar keer iets over gehad en toen werd ik altijd

weer gerustgesteld, maar als ik nu de antwoorden hoor op een aantal thema's vind ik dat gewoon buitengewoon tegenstrijdig als ik zeg dat er heel veel vacatures zijn. Ik hoor te vaak dat er geen capaciteit voor dit is, geen capaciteit voor dat is, dat er allemaal extra mensen bij moeten omdat het niet kan, dus daar zou ik toch nog wel een keer een reactie op willen hebben. Hebben wij nou gewoon die dertig vacatures of zijn het er zestig of zitten er heel veel mensen die de dingen die wij vragen niet kunnen, maar ergens wringt het. Ik heb mij voorgenomen om gewoon nooit meer te praten over of ambtenaren het niet kunnen of niet, want ik vind dat ook niet zo heel chique. Wij zijn er gewoon bestuurlijk voor verantwoordelijk dat gedaan wordt wat er gedaan moet worden en als daar problemen zijn moeten ze gewoon opgelost worden, dat vind ik ook juist een beetje heel erg goed van deze kadernota, want dat straalt het ook uit. Maar als we dan een paar vragen stellen dan moet dat denk ik ook wel de grondhouding zijn. Voorzitter, over het internationaal onderwijs gaan we nog debatteren, maar daar denken we echt anders over en wat dat betreft zeg ik alleen boter bij de vis. Als je iets doet financieel dan moet je ook net zoals Den Haag zorgen dat je dat geld extra krijgt van het rijk, van de taskforce, van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag en noem maar op en dan hebben we een hele andere discussie met elkaar. Voorzitter, dan over de Warenar dat is helder, binnenkort kan daar flink voortgang op gemaakt worden. Dat is prima. En dan hebben we nog de moties, ja onzinnige onderzoeken doen wij volgens mij nooit, dat is gewoon normaal je werk doen, dus ik vind dat een beetje een overbodige motie als ik heel eerlijk ben. Het toilet, een van mijn voorgangers mevrouw Dineke den Hartog is volgens mij altijd de grote pleitbezorger geweest van het toilet, die is er volgens mij maar liefst twee termijnen mee bezig geweest, dus ik hoop ook dat dat nu wat sneller gaat. Ik vind het fijn dat er ook allemaal collega's zijn die moties indienen en als dat goed opgelost wordt is dat prima voorzitter. En dan hebben wij volgens mij nog, volgens mij hebben wij nog burgerparticipatie, de motie dat is prima, dat heeft ook met die capaciteit te maken. Het amendement gaat mij denk ik een beetje te ver want dat was de p.m. wegschrappen. Dan moet ik eigenlijk ook nog heel snel een amendement maken voor de p.m. van het internationaal onderwijs. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Was dat een dreigement of... Mijnheer Van Noort, aan u is het woord.

De heer **Van Noort**: Dank u wel voorzitter. Eerst wat huishoudelijke dingen, heb ik het goed begrepen dat als je als oppositie geen vragen meer hebt dat je dan moet vertrekken? Ik heb voor alle zekerheid nog één vraag bij mij gehouden, want ik denk anders moet ik ook weg. Ik zou wethouder Wassenaar willen adviseren dat als je met mijnheer Bloemendaal op de bagagedrager zit, dan loop je ook wel kans dat je eraf valt. Alle gekheid op een stokje, ik sluit mij aan bij mijnheer Van Sloten, ik wil toch wat meer weten over die vervoermiddelen die wij aanschaffen voor de WODV, hoe dat allemaal precies geregeld is, ik snap niet helemaal hoe dat werkt. Ik wil ook aangeven, wij denken klaarblijkelijk anders over hoe zo'n kadernota eruit moet zien, maar ik wil wel nog even meegeven dat al mijn vragen en opmerkingen adequaat en goed beantwoord zijn, dat stemt mij heel mild vanavond. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Ik ben altijd weer blij als u gesproken hebt. Mijnheer Bloemendaal laat zijn licht schijnen over Wassenaar.

De heer **Bloemendaal**: Voorzitter dank u voor het woord. Ja, ik kan mijn collega van het CDA inderdaad vertellen dat wij in de vorige bestuursperiode erg geworsteld hebben met het toilet en ik ben zo blij, ik ben zo blij dat u door de pomp bent, want het was niet het toilet waar het om ging, maar de locatie en het moest en het zou Berkhei worden en u heeft dat zonder het te weten losgelaten, dus het is geweldig. Met een muntje kom je er wel uit denk ik. En mijn excuus nog naar de PvdA, ik heb een bredere bagagedrager aangeschaft, dus als het er ooit van komt dan mag u erop met een ander. Goed de vragen zijn in algemene zin tot volle tevredenheid van mijn fractie beantwoord. De beantwoording van de vragen rond het Gemeentekantoor stelt mij gerust, die knoop ik dan weer aan mijn 1 april-litanie in de commissie Sociaal Domein. Daar zit ook een stuk verbinding, want natuurlijk moeten de emmertjes weg van de bovenverdieping, maar als we gaan nadenken en wat u nu net tegen mij gezegd hebt dat u de wethouder vastgoed meeneemt in uw zoekslag naar de optimale oplossing dan knoopt u, wethouder Wassenaar, deze twee onderwerpen voor mij aan elkaar en dat zij maar gezegd door mij en zo blijf ik het zien de komende tijd. Voor wat betreft de Woonvisie dankbaar dat wij erover kunnen denken om het snel en licht op te lossen en niet weer een heel pakket papier te produceren tot voorbij de pijngrens. Ten aanzien van de motie burgerparticipatie, ik denk dat we dit toch meer moeten zien als een administratieve actie. Natuurlijk is het zo dat als het beleid nog niet geformaliseerd is en dat is bij burgerparticipatie de werkelijkheid, dan kan ik de collega van het CDA zeggen dat het geen zin heeft om nu snel een motie te schrijven over het internationaal onderwijs, want dat staat opgenomen in een prachtig gedrukte nota, daar gaan we over vergaderen en dat gaan we echt niet verscheuren. U kunt het daar natuurlijk niet mee eens zijn, maar het ligt er. Ik zou de zaal dus willen uitnodigen om de

motie burgerparticipatie voluit te steunen, want daarmee heeft het college besloten gezamenlijk aan het werk te gaan totdat wij het beleid gevalideerd hebben. Dank u.

De **voorzitter**: Dank. Ik hoor eigenlijk heel weinig vragen, misschien dat de wethouder van Financiën nog een korte opmerking heeft en ik denk mevrouw De Ridder. Ik heb voor de andere wethouders dacht ik geen vragen meer gehoord. Wethouder Schokker.

Wethouder **Schokker**: Dank u wel voorzitter, ik heb het kaartje van mevrouw De Schipper op mijn scherm, maar goed.

De **voorzitter**: Mevrouw De Schipper heet sinds gisteren De Ridder, dus het is allemaal erg ingewikkeld in het leven.

Wethouder **Schokker**: Misschien toch beter als ik het onder mijn eigen naam doe, voorzitter. De twee punten die ik heb genoteerd. Ten eerste de vraag over tractie, daar is door meerdere fracties aangegeven daar nog meer informatie over te willen krijgen. Om maar alvast één misverstand weg te halen, het is eigendom van de gemeente Wassenaar, het heeft niet zoveel met de WODV te maken en daarom zijn er ook verschillen met Voorschoten. Wij hebben onze eigen keuzes, onze eigen beheerplannen et cetera, maar hier wordt u in de aanloop naar de begroting gewoon nader over geïnformeerd, dus snel. Dan het tweede punt, het lijstje met bezuinigingen heb ik gehoord, hoe we dat gaan doen. We hebben nu de kadernota besproken. Ik denk dat we even een geschikt moment moeten vinden in de aanloop naar de begroting om dat met elkaar te bespreken. Er zijn natuurlijk wel bepaalde procedures voor de begroting, dus ik moet even kijken hoe we dat het beste en makkelijkste kunnen inpassen, omdat er ook al, nou ja vergevorderde voorstellen liggen, dat die niet verzanden in een avond met geeltjes plakken, maar dat we het wel op een manier aan u brengen dat we dat zo goed mogelijk met elkaar kunnen bespreken, dus ja we gaan daar een modus voor vinden, maar op welke manier daar komen we op terug.

De **voorzitter**: Heeft u daarmee ook de toezegging gedaan die onder andere mijnheer Van Sloten heeft gevraagd om wat meer inzicht te krijgen in de tractie?

Wethouder **Schokker**: Dat heb ik zojuist gezegd voorzitter. Ik heb gezegd dat er meer informatie wordt gegeven in de aanloop naar de begroting. We kunnen daar ook een keer met elkaar over praten als u dat wilt, het gaat allemaal heel formeel via ..

De **voorzitter**: Als mijnheer Van Sloten tevreden is dan ben ik het helemaal.

Wethouder **Schokker**: Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Ik dacht dat ik alleen nog een vraag voor wethouder De Ridder had gehoord, maar ik zie wethouder Zweerts de Jong ook popelen om... Wethouder Zweerts de Jong.

Wethouder **Zweerts de Jong**: Heel kort, even een kort antwoord op mijnheer Everard. Wij hebben op dit moment tussen de vijftientig en dertig vacatures, maar het is niet zo dat er dan niets gebeurt, er wordt gewoon ingehuurd om die taken uit te voeren.

De **voorzitter**: Dan wethouder De Ridder.

Wethouder **De Ridder**: Dank u voorzitter. Twee dingen voor mij, om te beginnen de Woonvisie, de fte. Ik denk dat er verwarring is, wij hebben wonen en bouwen & wonen, voor bouwen & wonen zijn twee fte, voor wonen zestien uur. De opdracht heb ik ook heel duidelijk begrepen, de Woonvisie moeten we sober doch doelmatig ontwikkelen, ik mag hopen dat hij wel degelijk mag worden. We zullen zeker zorgen dat wij geen geld gaan verspillen, maar dat wij gewoon een 'to the point'-document gaan maken dat zegt wat het moet zeggen en waar geen rare fratsen aan zitten. Dan over de burgerparticipatie, daar heb ik inderdaad in de eerste termijn gezegd het lijkt erop alsof u geen nieuw beleid wilt en dat kan toch niet de bedoeling zijn. De motie lijkt mij duidelijk en dat is gewoon een opdracht voor het college waar wij mee kunnen leven.

De **voorzitter**: Dank. Dan constateer ik dat wij aan het eind van de tweede termijn zijn, blijft over dat wij nog een aantal stemmingen hebben. Ik stel voor dat wij eerst stemmen over het amendement, daarna over de drie moties en daarna over de kadernota als zodanig, al of niet geamendeerd. U snapt, de moties veranderen het besluit niet, het amendement eventueel wel.

Amendement over burgerparticipatie

Ingediend door VVD en D66

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 10 juli 2019; gehoord de beraadslagingen;

wijzigt de Kadernota 2020 als volgt:

Schraapt op pagina 21 het geplande nieuwe beleid zoals verwoord onder het kopje C3, waarvoor een p.m.-post in de kadernota is opgenomen."

Toelichting: Dit amendement moet worden gezien in combinatie met de motie Bloemendaal-Van Doeveren over burgerparticipatie. Burgerparticipatie is een belangrijk doorsnijdend thema voor de toekomst. Burgerparticipatie is een belangrijke opgave voor college door alle beleidsterreinen heen en kan binnen de bestaande financiële kaders worden gezorgd voor een juiste invulling van burgerparticipatie zoals bij het invoeren van de Omgevingswet of verder professionaliseren van onze dienstverlening aan onze inwoners. Daarom kan een aparte, structurele p.m.-post voor burgerparticipatie komen te vervallen.

De **voorzitter**: Als eerste breng ik het amendement in stemming, het amendement ingediend door de VVD en D66 en Fred Weyn, ja oké, ik keek naar de partijen die getypt waren. Het amendement, u heeft allemaal de tekst voor zich, dat gaan we niet weer voorlezen. Ik vraag of iemand behoefte heeft aan een stemverklaring over het amendement. Dat is niet het geval. Dan vraag ik wie van u is voor het amendement VVD, D66 en Lokaal Wassenaar! Ik constateer dat het amendement unaniem is aangenomen.

Motie Openbaar toilet in het centrum van Wassenaar Ingediend door VVD, PvdA en D66

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 10 juli 2019; gehoord de beraadslagingen;

overwegende dat:

- de raad op 22 januari 2019 het meerjarig streefbeeld (beeldkwaliteitsplan) voor een toekomstbestendig centrum, heeft vastgesteld;
- hierbij verbetering van de inrichting en ruimtelijke kwaliteit een belangrijk onderdeel van vormt;
- in het coalitieakkoord 2018-2022 'Zelfstandig en Verantwoordelijk' staat dat er een bedrag wordt gereserveerd van € 600.000,00 voor het stimuleren van het Centrum plus de Winkelhaak, inclusief betere stalling fietsen en een toiletvoorziening;
- in de kadernota de investering in een aparte toiletvoorziening wordt voorzien voor € 75.000,00;

van oordeel zijnde dat:

- een nieuw openbaar toilet naast een initiële investering, ook een ruimtelijke impact heeft;

van mening zijnde dat:

- bij de grote opgave die in het centrum voorligt, het zo efficiënt en effectief mogelijk inzetten van de financiële middelen wenselijk is;

draagt het college op:

- te bekijken hoe een toegankelijk, voor bezoekers vindbaar en centraal gelegen in het winkelgebied, openbaar toilet binnen bestaande voorzieningen, bijvoorbeeld in de bibliotheek, (financieel) gefaciliteerd kan worden;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dan hebben we een drietal moties. Ik begin maar gelijk met de spannendste, de motie over een openbaar toilet in het centrum van Wassenaar. Ik zal niet de partijen allemaal voorlezen, want sommige zijn er weer met de pen bijgeschreven, maar het is bijna raadsbreed ingeleverd kan ik zeggen. Is er behoefte aan een stemverklaring over de motie openbaar toilet, niet het geval. Wie is voor de motie openbaar toilet, ook dat wordt unaniem aangenomen.

Motie Burgerparticipatie Ingediend door VVD en D66

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 10 juli 2019;

gehoord de beraadslagingen;

overwegende dat:

- de conceptnota burgerparticipatie met begeleidende consultatiebrief de agenda van de raadscommissie Bestuur en Middelen 4 juli jl. heeft bereikt, is behandeld en in tweede lezing naar de commissie komt;
- in genoemde nota in paragraaf 8.1.1. voorstellen ter financiering worden gedaan, teneinde het burgerparticipatiebeleid integraal gestalte te kunnen geven;
- in de kadernota 2020-2023 bij paragraaf C3 Burgerparticipatie een p.m.-post is opgenomen;

van oordeel dat:

- in de kadernota 2020-2023 bij paragraaf C3 Burgerparticipatie een p.m.-post is opgenomen en de uitvoering binnen de bestaande financiële kaders moet kunnen worden uitgevoerd;
- burgerparticipatie een dwarsdoorsnijdend beleidsthema voor het gehele college is;

van mening zijnde dat:

- een adequate ambtelijke ondersteuning essentieel is om te komen tot de invoering van nieuw beleid;
- het dwarsdoorsnijdende karakter van burgerparticipatie vraagt om een integrale aanpak;

dringt aan bij het college:

- collectief via de beleidsterreinen Omgevingswet, dienstverlening, verkeer, wijken en buurten, en communicatie burgerparticipatie integraal te versterken;
- hiervoor de noodzakelijke financiële en ambtelijke middelen, binnen de bestaande begroting, aan te wenden om een gedegen start van burgerparticipatie in deze collegeperiode mogelijk te maken;
- te bezien of invulling van eventuele ambtelijke capaciteit in 2020 en 2021 kan geschieden door tijdelijke vulling van een van de openstaande vacatures bij de WODV;
- zo spoedig mogelijk een raadsvoorstel en besluit burgerparticipatie inclusief invoeringstijdpad aan de raad aan te bieden;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dan de motie D66, burgerparticipatie, die is ook ingediend door de VVD. Ik hoop niet dat ik mensen oversla. Is er behoefte aan een stemverklaring? Ook niet het geval. Wie is voor de motie D66, VVD over burgerparticipatie? Allemaal, unaniem aangenomen.

Motie Onnodige onderzoekenstop Ingediend door VVD, Lokaal Wassenaar!, D66 en GroenLinks

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 10 juli 2019;
gehoord de beraadslagingen;

overwegende dat:

- onderzoeken doelmatig en efficiënt moeten zijn;
- "geleplakkertjessessies" tot het hoogstnoodzakelijke worden beperkt;
- het een gemeenschappelijke taak van raad en college is hier consequent op te letten;
- elke euro maar een keer kan worden uitgegeven;
- onderzoeken of het opstellen van visies soms onnodig vertragend kan werken;

spreekt uit dat:

- er een onderzoekenstop wordt ingevoerd naar onnodige onderzoeken of visies en bij elk onderzoek of visie vooraf helder moet zijn dat het voldoende doelmatig is om daar extra financiële middelen voor vrij te maken;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dan als laatste de motie onnodige onderzoekenstop, je zou het ook een onnodige motie kunnen noemen, maar hij is niet ingetrokken tenzij u hem nu gaat intrekken. U trekt hem ook niet in, hij is trouwens ook heel breed, bijna raadsbreed, ingediend. Behoeft een stemverklaring? Dat is niet het geval. Wie is voor de motie onnodige onderzoeken? Ook unaniem aangenomen. Oh excuus, dan moet ik even opnieuw de vingers zien, dat is in grote meerderheid aangenomen, exclusief 2 stemmen van het CDA en daarmee 15 voor en 2 tegen.

De **voorzitter**: Dan de kadernota als zodanig. U heeft in al uw bijdragen al best een aantal stemverklaringen gegeven, maar is er desondanks, want natuurlijk ook al uw bijdragen zijn genotuleerd en onderdeel van de besluitvorming, behoefte aan een stemverklaring over de kadernota zoals die nu voorligt, weliswaar geamendeerd ten aanzien van dat ene punt over de burgerparticipatie. Geen behoefte aan een stemverklaring? Kunt u instemmen en als dat antwoord ja is graag uw vinger opsteken, kunt u instemmen met de kadernota die nu voorligt? Ik constateer dat u de kadernota unaniem vaststelt.

5. Sluiting vergadering

De **voorzitter**: Voordat ik de vergadering sluit zou ik willen onderstrepen wat mijnheer Van Doeven ook zei, dat ik het betreurt dat twee raadsleden in de loop van deze discussie de zaal verlaten en daarmee niet, zeg maar, aan hun verantwoordelijkheid invulling geven wat eigenlijk wordt geacht te zijn. Ik denk dat wij niets anders kunnen doen dan dat dat nu gewoon in het verslag wordt vastgelegd. Laten we hopen dat u met elkaar een weg vindt, dat u voortaan met elkaar het debat ook tot het einde kunt volbrengen. Niets anders aan de orde zijnde sluit ik de vergadering. Dank u wel.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad d.d. 17 september 2019

de plv. griffier,

C.J. Keltjens

De voorzitter,

Drs. L.A. de Lange